VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2018 **Bc. Zdeňka Krlišová**

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Hlavní specializace: Politologie

Evropská migrační politika v teorii a praxi

(diplomová práce)

Autor: Bc. Zdeňka Krlišová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Karel Müller, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Evropská migrační politika v teorii a praxi“ vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Praze, dne 27. dubna 2018

…….…….

Bc. Zdeňka Krlišová

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu doc. PhDr. Karlu Müllerovi, Ph.D. za vstřícný přístup při vedení mé diplomové práce. Zároveň bych chtěla vyjádřit díky mé rodině a přátelům, kteří mě podporovali nejen při psaní diplomové práce, ale i při celém studiu.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka č. 1: Počet příchozích migrantů 31
Tabulka č. 2: Úmrtnost 31
Tabulka č. 3: Věk a pohlaví migrantů 34

Graf č. 1: Celkový počet prvních žádostí o azyl 32
Graf č. 2 Top 5 zemí původu a jejich počet prvních žádostí o azyl 33
Graf č. 3: Rozhodnutí o přijetí první instance ve vybraných státech 41
Graf č. 4: Největší problémy Německa z pohledu Němců 44
Graf č. 5: Největší problémy Evropské unie z pohledu Němců 45
Graf č. 6: Volby do Spolkového sněmu 2013 vs. 2017 46
Graf č. 7: Největší problémy Itálie z pohledu Italů 49
Graf č. 8: Největší problémy Evropské unie z pohledu Italů 50
Graf č. 10: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 vs. 2018 51
Graf č. 10: Největší problémy České republiky z pohledu Čechů 54
Graf č. 11: Největší problémy Evropské unie z pohledu Čechů 55
Graf č. 13: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 vs. 2017 56

Obrázek č. 1: Teorie push and pull 15
Obrázek č. 2: Migrační trasy vedoucí do Evropské unie 30

Obsah

Úvod 1

1. Teoretický základ pro problematiku migrace 4

1.1 Migrant vs. uprchlík 4

1.2 Typologie migrace 6

1.3 Historie imigrace 8

1.4 Sekuritizace migrace 10

2. Teoretická východiska 12

2.1 Teorie migračních sítí 12

2.2 Teorie push and pull 14

2.3 Teorie racionální volby 15

2.4 Teorie solidarity 16

3. Imigrační politika Evropské unie 18

3.1 Aktéři v imigrační politice Evropské unie 18

3.2 Historie imigrační legislativy Evropské unie 20

3.3 Supranacionalizace imigrační politiky 24

4. Současná migrační krize 27

4.1 Charakteristika migrační krize 27

4.2 Trendy vývoje 30

4.3 Reakce Evropské unie 34

4.4 Možná řešení migrační krize 37

5. Reakce členských států Evropské unie 40

5.1 Spolková republika Německo 41

5.2 Itálie 47

5.3 Česká republika 52

5.4 Shrnutí 57

Závěr 59

Seznam použité literatury..... 61

Úvod

Dne 18. dubna 2015 šokovala Evropu zpráva o potopení lodi s 800 migranty, kteří se snažili dostat z Libye do Evropy s vidinou lepšího života. Následky této tragédie byly zničující – záchranářům se podařilo zachránit pouze 28 migrantů.[1] Následovalo několik dalších událostí s méně obětmi a Evropská unie začala v roce 2015 čelit událostem, které byly pro řadu obyvatel šokující; masivní vlna lidí prchajících jak před válečnými konflikty, tak i nehostinnými přírodními podmínkami, které měly za následek chudobu, hladomor, nefungující sociální a zdravotní systém, zaplavila jih Evropy. Na konci roku 2015 *Úřad OSN pro uprchlíky* a *Mezinárodní organizace pro migraci* oznámily, že zaznamenaly příchod více než milionu migrantů a uprchlíků, kteří vstoupili do Evropy za samotný rok 2015 a to především ze Sýrie, Afghánistánu a Iráku, kdy většina migrantů zvolila riskantní cestu přes Středozemní moře a pouze 34 000 migrantů si vybralo pěší cestu skrze Turecko.[2] S rostoucím počtem konfliktů narůstala také nestabilita zemí Středního východu a zemí Afriky, kdy následně s narůstající chudobou začali migranti riskovat své životy a vydávali se na nebezpečnou cestu do jimi vysněné Evropy.

Tento bezprecedentní rapidní příliv migrantů ochromil přijímající státy a postupně i instituce Evropské unie. Přijímající státy, zejména Itálie a Řecko, čelily a dosud čelí vnitřním krizím kvůli omezeným finančním schopnostem a zdrojům, které by pomohly adekvátně řešit příliv migrantů. Zároveň se Evropská unie snaží vytvořit odpovídající politiku, které by ulehčila situaci jak přijímajícím státům, tak ostatním členským zemím a snížila by bezpečnostní riziko, které si řada států s touto humanitární krizí spojuje.[3]

Téma diplomové práce spojené s migrační krizí bylo zvoleno s ohledem na aktuálnost a globálnost problému. Svým způsobem tato diplomová práce navazuje

---

[1] UN says 800 migrants dead in boat disaster as Italy launches rescue of two more vessels. In: *The Guardian* [online]. 2015 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://www.theguardian.com/world/2015/apr/20/italy-pm-matteo-renzi-migrant-shipwreck-crisis-srebrenica-massacre

[2] A million refugees and migrants flee to Europe in 2015. In: UNHCR [online]. UNHCR/IOM, 2015 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/news/press/2015/12/567918556/million-refugees-migrants-flee-europe-2015.html

[3] COLLIER, Paul. *Exodus: jak migrace mění náš svět?*. Praha: Nakladatelství LIBRI, 2017. 258 stran. ISBN 978-80-7277-557-6.

na problematiku, kterou jsem se zabírala již v bakalářské práci, ve kterém jsem se věnovala problematice imigrační a integrační politiky muslimských přistěhovalců v Německu a Francii. Migrace je od nepaměti součástí Evropy a současná migrační krize je tedy další výzvou, které musí Evropa čelit. Evropská unie nyní potřebuje zůstat sjednocena, aby se s touto výzvou vypořádala Vzhledem k tomu, že některé členské státy mají odlišné názory na společnou imigrační politiku, se ale idea jednotného evropského společenství spíše vzdaluje. Hlavní hypotézy diplomové práce předpokládají, že postupný přesun imigrační politiky na nadnárodní úroveň přináší pozitivní výsledky a vede k racionalizaci imigrační politiky. Tyto pozitivní výsledky by se pak měly odrážet v posunu veřejného mínění, které přestává vnímat imigraci pouze jako hrozbu. Tyto hypotézy se budu snažit potvrdit či vyvrátit.

Zvolenými metodami jsou obsahová analýza, komparace reakcí vlád a veřejného mínění vybraných členských států, interpretace právních norem a smluv, bez kterých by se práce věnující se rozsáhlé problematice neobešla. Deskripce imigrační politiky Evropské unie přinese ucelený náhled na migrační krizi a pomůže propojit jednotlivé kapitoly, které se budou týkat komparace reakcí vybraných států a analýzy supranacionalizace evropských imigračních politik. Analýza se zaměřuje na Spolkovou republiku Německo, Itálii a Českou republiku, které reprezentují extrémně rozdílné přístupy, jež jsou charakteristické pro vlády i veřejnost v jiných členských státech a je možné tak celkově podchytit náladu v Evropské unii, která po nástupu migrační krize v členských státech panuje. Německo stojí na prvním místě nejen mezi nejoblíbenějšími destinacemi migrantů, ale také v žebříčku zemí, které byly k přijímání migrantů nejsolidárnější. Česká republika naopak nepatří mezi oblíbené destinace migrantů, ale i přesto byli čeští politici ve věci přijímání migrantů striktní. Itálie jako jedna z prvních zemí, které migranti dosáhnou, nemá v podstatě v přijímání na vybranou, nicméně kladně přijatých prvních žádostí o azyl je méně než těch odmítnutých. Interpretace právních norem se zaměří především na imigrační legislativu Evropské unie, která je klíčová pro další zhodnocení toho, zda supranacionalizace imigrační politiky může pomoci s řešením migrační krize.

Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol, z nichž první dvě se věnují teoretickému zajištění výzkumu. V první kapitole jsou popsány teorie týkající se migrace (teorie migračních sítí, teorie push and pull, teorie racionální volby a teorie

solidarity), ve druhé pak teoretický základ týkající se migrace, který je důležitý pro další pochopení migrační krize. Třetí kapitola se věnuje vytváření imigrační politiky Evropské unie, jednotlivým dokumentům, které tuto politiku upravují a také supranacionalizaci imigrační politiky. Následující kapitola interpretuje průběh migrační krize a její možná řešení. Tato kapitola je klíčová pro poslední komparativní kapitolu, kde jsou rozebrány jednotlivé členské státy a jejich přístup k migrační krizi a imigrační politice Evropské unie. Zdroje poznatků pro tuto diplomovou práci jsou mimo monografií a odborných studií také právní normy a mezinárodní smlouvy, ke kterým jsem měla přístup mimo jiné díky studiu v zahraničí. Čerpala jsem také data z mezinárodních i národních statistik (Eurostat a Český statistický úřad).

1. Teoretický základ pro problematiku migrace

Migrace je komplexním a složitým procesem, který probíhá na světě od nepaměti. Díky tomu také existuje poměrně velké množství definic, které se ale víceméně shodují na tom, že migrace je pohyb osoby či skupiny osob, který může probíhat přes mezinárodní hranice, ale i v rámci jednoho státu. Tento pohyb obyvatelstva zahrnuje jakýkoliv pohyb lidí, bez ohledu na jeho délku, složení a příčiny. Zahrnuje migraci uprchlíků, vysídlených osob, ekonomických migrantů a osob, které se rozhodnout migrovat z jiných důvodů – např. v rámci sjednocování rodin.[4] Kvůli složitosti problému migrace je velmi obtížné omezit se pouze na tuto jednoduchou a srozumitelnou definici a aplikovat ji na každý případ migrace. Pro její pochopení a hlubší porozumění je nutné sledovat např. typ migrace, její účastníky a faktory, které migraci ovlivňují. Migrace totiž může být jedním z vypovídajících prvků populačního vývoje, který ovlivňuje společenskou i kulturní úroveň společnosti dané země.[5]

1.1 Migrant vs. uprchlík

Migrant a uprchlík jsou jen dva z mnoha termínů, které používáme k popisu lidí, kteří hledají nové domovy v jiných zemích. Obzvláště tyto dva pojmy se staly horkými tématy v médiích a politickém diskurzu kvůli velkému množství lidí, kteří prchají z Afriky a Středního východu za lepší a bezpečnější vyhlídkou života v Evropě. Existuje však rozdíl mezi migranty a uprchlíky? Hlavním rozdílem je možnost volby. Jednoduše řečeno, migrant je někdo, kdo se rozhodne přesunout ze své vlastní vůle a uprchlíkem je někdo, kdo je donucen k opuštění svého domova. Podle *Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* (UNHCR) jsou uprchlíci lidé, kteří chráněni mezinárodním právem. Jsou to *„lidé nacházející se mimo svoji zemi původu kvůli obavám z pronásledování, konfliktu, násilí nebo jiných okolností, které*

[4] PERRUCHOUD, Richard a Jillyanne REDPATH-CROSS. *Glossary on Migration*. 2. Geneva: International Organization for Migration, 2011. ISSN 1813-2278. Dostupné také z: https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml25_1.pdf

[5] TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, OCHRANY OBYVATELSTVA, ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOSTI A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovnik-mv-verze-ke-stazeni.aspx

vážně narušily veřejný pořádek, kteří z tohoto důvodu potřebují „mezinárodní ochranu“. Jejich situace je často tak nebezpečná a nesnesitelná, že překročí státní hranice a hledají bezpečí v okolních zemích, čímž se stávají mezinárodně uznanými „uprchlíky“, a jako takoví mají přístup k pomoci států, UNHCR a příslušných organizací. Jsou uznáni za uprchlíky právě proto, že je pro ně příliš nebezpečné vrátit se domů, a proto potřebují nalézt útočiště jinde. Jsou to lidé, pro které by odepření azylu mohlo mít fatální následky.“[6]

Migrant je pojmem nadřazeným jiným pojmům jako uprchlík či žadatel o azyl.[7] Migranti se oproti uprchlíkům mohou pohybovat z mnoha důvodů. Někteří se pohybují za vidinou získání lepší životní úrovně v hostitelské zemi pomocí lépe ohodnocené práce a vzdělání. Jiní se rozhodnou pro migraci z důvodu sloučení rodiny. Migrace ovšem nemusí znamenat pouze cestu za lepším. Mnoho lidí migruje, protože v jejich domovině je obtížné žít z důvodu špatných klimatických podmínek, nepokojů, hladomoru či špatné ekonomické situace. Pokud však nejsou přímo ohroženi válečným konfliktem nebo pronásledováním, nejsou považováni za uprchlíky.[8] Tento rozdíl je důležitý, protože mezinárodní i národní právní normy upravují práva uprchlíků, zatímco migranti jsou chráněni pouze mezinárodním právem lidských práv.[9] Na mezinárodní úrovni bylo právo na nárok azylu definováno Úmluvou o právním postavení uprchlíků poprvé v roce 1951, která byla rozšířena Protokolem v roce 1967.[10] Evropská unie konkrétně definuje pojem uprchlík ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ve 2. článku takto*: „uprchlíkem“ státní příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora*

---

[6] "Uprchlíci" a "migranti". In: *UHNCR* [online]. 2016 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-html.html

[7] PERRUCHOUD, Richard a Jillyanne REDPATH-CROSS. *Glossary on Migration*. 2. Geneva: International Organization for Migration, 2011. ISSN 1813-2278. Dostupné také z: https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml25_1.pdf

[8] "Uprchlíci" a "migranti". In: *UHNCR* [online]. 2016 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-html.html

[9] The Universal Declaration of Human Rights. In: *United Nations* [online]. 1948 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/

[10] Známé jako Ženevská úmluva. Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees. In: *UHNCR* [online]. UHNCR, 2010 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/3b66c2aa10

uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu, která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit a na kterou se nevztahuje článek 12."[11] Role Ženevské úmluvy je stěžejní, poněvadž stále zůstává primárním mezinárodním standardem, ze kterého vychází nově vytvářená opatření na ochranu uprchlíků a zároveň stále tvoří základ režimu ochrany uprchlíků, kterým se řídí jednotlivé státy.[12]

1.2 Typologie migrace

Typologií migrace se zabývá řada autorů[13] a tato podkapitola se snaží přinést ucelený pohled a zároveň vybrat vhodné typologie, které jsou relevantní pro pozdější výzkum. Migrace může být rozdělena do několika kategorií na základě tří hlavních měřítek a to: teritoriální rozsah migrace, příčin migrace a doby trvání.

Teritoriální rozsah migrace určuje, zda se jedná o migraci mezinárodní či migraci v rámci jednoho státu. Mezinárodní migrace se definuje jako přesun osob z jednoho státu do druhého při překonání státních hranic. Může se dělit na migraci kontinentální (v rámci jednoho kontinentu) a mezikontinentální. Tato kategorie migrace se dále dělí na imigraci (přistěhovalectví) a emigrace (vystěhovalectví). Tato diplomová práce se zaměřuje především imigraci, která probíhá nestandardní formou, na problematiku uprchlíků a žadatelů o azyl. Nestandardní imigrace se pak definuje jako vstup a pobyt v hostitelské zemi bez vyžadovaného povolení a dokumentů, které vyžaduje imigrační politika dané země. Pojem ilegální imigrace označuje především případy imigrace spojené s pašováním migrantů a s obchodem

---

[11] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany. In: *Úřední věstník Evropské unie*, 2011, L 337, s. 9-26. ISSN 1977-0626. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2011:337:TOC

[12] "Uprchlíci" a "migranti". In: *UHNCR* [online]. 2016 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-html.html

[13] PARNWELL, Mike. *Population movements and the Third World*. New York: Routledge, 1993. ISBN 978-0415069533. Str. 11-28.
PETERSEN, William. *A General Typology of Migration*. DOI: 10.2307/2089239. ISBN 10.2307/2089239. Dostupné také z: http://www.jstor.org/stable/2089239?origin=crossref
RISS, Ilan. Living Systems Theory and Typology of Migrations. *Systems Research* [online]. 2014, **31**(1), 67-76 [cit. 2018-04-03]. DOI: 10.1002/sres.2160. ISSN 10927026. Dostupné z: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/sres.2160

s bílým masem.[14] Migrace v rámci jednoho státu je všeříkající pojem, kdy přesun osob probíhá pouze regionálně či lokálně.

Příčiny migrace se primárně dělí na dobrovolné a nedobrovolné. Při dobrovolné migraci je nutné, aby byl přítomný faktor svobodné volby. Zpravidla se jedná o migraci, která určitým způsobem zvyšuje životní úroveň migranta. Migrant tedy hledá zejména lépe ohodnocené zaměstnání, kvalitní studium a z toho plynoucí lepší životní podmínky. Zároveň lze do dobrovolné migrace také zahrnout migraci z důvodu slučování rodin. Při nedobrovolné migraci se migrant stává uprchlíkem, který se snaží utéct válečným konfliktům či pronásledování (z politických, náboženských, sociálních důvodů). Útěk je pro migranta prakticky jedinou šancí na přežití.

Posledním měřítkem je doba trvání migrace, kdy se může jednat pouze o dojíždění za prací, dočasnou migraci či migraci permanentní. Tyto tři typy se mohou prolínat a nemusí být definitivní (např. z migrace permanentní se může stát pouze dočasná při změně preferencí migranta). Zároveň mohou být na sebe navazující. Dočasná migrace může být limitována určitým časovým úsekem, kdy se často uvádí jeden rok, anebo trváním události, které donutila migranty opustit svou domovskou zemi (např. po skončení války, po vydělání určitého peněžního obsahu). Migrace permanentní poté vyjadřuje migranta, který se rozhodl v hostitelské zemi usadit natrvalo.

Všechna tato měřítka se dají obecně použít k popsání migrace v určitém časovém období, protože preference migrantů se mohou měnit a poté by tyto kategorie neodpovídaly skutečnosti.

[14] PERRUCHOUD, Richard a Jillyanne REDPATH-CROSS. *Glossary on Migration*. 2. Geneva: International Organization for Migration, 2011. ISSN 1813-2278. Dostupné také z: https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml25_1.pdf

1.3 Historie imigrace

Historie imigrace je příliš rozsáhlým tématem na to, aby se do detailu dala popsat, proto se tato podkapitola bude věnovat především nejdůležitějším událostem 20. století. Nestandardní imigrace a uprchlíci žádající o azyl jsou součástí evropské historie od druhé světové války. Od té doby měnící se globální systém hraje důležitou dynamickou roli, která ovlivňuje jak vývoj migračních toků, tak vývoj evropské migrační politiky. Změny v globálním systému byly zvláště významné při zrodu Evropského společenství uhlí a oceli v roce 1952 a Evropského hospodářského společenství v roce 1957, kdy migrace lidí po celé Evropě začala narůstat z důvodu nového geopolitického uspořádání a postupného vymizení kulturních překážek.[15] Vzhledem k migračním vlnám, které způsobila druhá světová válka v letech 1945-1950, se odhaduje, že pouze regionální migrace v rámci Evropy se pohybovala mezi dvaceti až třiceti miliony lidí.[16] Počátek studené války v 50. letech mezi Spojenými státy americkými a Sovětským svazem byl zásadní součástí této geopolitické změny, protože studená válka začala politicky i společensky rozdělovat Evropu a výsledkem toho byly vlny uprchlíků, kteří žádali azyl ve svobodných zemích západní Evropy z důvodu politického pronásledování. Během 50. a 60. let proběhla také vlna dekolonizace v Africe, která zintenzivnila pohyb osob ze zemí, které získaly nezávislost.[17] V tomto období dekolonizace imigroval do Francie více než jeden milion lidí z bývalé francouzské kolonie Alžírska. Mnoho kolonistů se vrátilo také do Velké Británie, Belgie a Nizozemska.[18] V 50. letech také nastal velký příliv migrantů ze zemí jižní Evropy a mimoevropských středomořských zemí, kteří byli lákáni do Evropy vidinou výdělku, který byl umožněn rostoucími ekonomickými příležitostmi a zároveň vážným nedostatkem pracovních sil. Během tohoto období emigrovalo do Evropy

[15] DUSTMANN, Christian a Tommaso FRATTINI. *Immigration: The European experience*. Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit, 2011. Dostupné také z: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/58890/1/715099639.pdf

[16] FASSMANN, Heinz a Rainer MUNZ. *European East-West Migration, 1945-1992*. DOI: 10.2307/2546819. ISBN 10.2307/2546819. Dostupné také z: https://www.jstor.org/stable/2546819?origin=crossref

[17] DUSTMANN, Christian a Tommaso FRATTINI. *Immigration: The European experience*. Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit, 2011. Dostupné také z: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/58890/1/715099639.pdf

[18] ZIMMERMANN, Klaus F. Tackling the European Migration Problem. *The Journal of Economic Perspectives*. 1995, **9**(2), 45-62. Dostupné také z: http://www.jstor.org/stable/2138166

téměř pět milionů lidí.[19] Po druhé světové válce tak nastaly změnit nejen v geopolitickém uspořádání, ale také v politických a ekonomických systémech a sociální kultuře, které měly za následek velké změny v dosavadních migračních vzorcích. V šedesátých a sedmdesátých letech pokračovala vlna migrace z původních afrických kolonií, která byla ještě více zvýrazněna ropnou krizí v roce 1973, poněvadž způsobila dramatický růst nezaměstnanosti v západní a severní Evropě. V rámci Evropského hospodářského společenství se začaly v Evropě vytvářet společné trhy a tím pádem se rozrůstaly také možnosti volného pohybu kapitálu, zboží a služeb. Rozpad Sovětského svazu v roce 1991 také vedl k novému migračnímu hnutí především ze zemí východní Evropy, které byly zmítány konflikty a pomalou politickou i ekonomickou restrukturalizací.[20] Tato migrace je spojována s balkánskými uprchlíky, kteří se snažili uniknout náboženským a etnickým konfliktům v bývalé Jugoslávii. Na počátku 90. let tak do střední a západní Evropy bylo evidováno až 700 000 žadatelů o azyl.[21] Mezi lety 1950 a 1992 přišlo do Evropy zhruba 14 milionů legálně dokumentovaných přistěhovalců.[22] Celkově evropská imigrační historie v průběhu 20. století zahrnovala převážně migraci v rámci evropského hranic s poměrně výraznou výjimkou migrační vlny během dekolonizačního období v Africe.

---

[19] DUSTMANN, Christian a Tommaso FRATTINI. *Immigration: The European experience*. Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit, 2011. Dostupné také z: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/58890/1/715099639.pdf
ZIMMERMANN, Klaus F. Tackling the European Migration Problem. *The Journal of Economic Perspectives*. 1995, **9**(2), 45-62. Dostupné také z: http://www.jstor.org/stable/2138166

[20] TISHKOV, Valery, Zhanna ZAYINCHKOVSKAYA a Galina VITKOVSKAYA. *Migration in the countries of the former Soviet Union*. Global Commission on International Migration, 2015. Dostupné také z: https://www.iom.int/jahia/webdav/site/myjahiasite/shared/shared/mainsite/policy_and_research/gcim/rs/RS3.pdf

[21] FASSMANN, Heinz a Rainer MUNZ. *European East-West Migration, 1945-1992*. DOI: 10.2307/2546819. ISBN 10.2307/2546819. Dostupné také z: https://www.jstor.org/stable/2546819?origin=crossref

[22] FASSMANN, Heinz a Rainer MUNZ. *European East-West Migration, 1945-1992*. DOI: 10.2307/2546819. ISBN 10.2307/2546819. Dostupné také z: https://www.jstor.org/stable/2546819?origin=crossref

1.4 Sekuritizace migrace

V posledním desetiletí mnoho zemí zaznamenalo nárůst imigrace, který byl spojený s rostoucím strachem z „teroristů“, „nelegálních migrantů“ a dalších, kteří by mohli být ohrožením pro vnitřní státní bezpečnost. Koncept sekuritizace byl poprvé zařazen do programu bezpečnostních studií tzv. Kodaňskou školou bezpečnostní studií a postupně se stal hlavním tématem diskuze, kdy se řeší implicitní dynamika sekuritizace a jaká kritéria jsou potřebná k pochopení toho, co přesně může být sekuritizováno. Kodaňská škola nahlíží na bezpečnost jako na sociálně konstruovanou a (re)produkovanou prostřednictvím diskurzu, který podtrhuje bezpečnostní hrozby.[23] Sekuritizace migrace s sebou nese debatu o hrozbách, které ohrožují stát či jeho společenské hodnoty.[24] V tomto konceptu sekuritizace je nutné rozlišovat mezi sekuritizací v praxi a sekuritizací pouze na rétorické úrovni, i přestože jsou často úzce propojeny.[25] Společným znakem obou typů sekuritizace je utváření pohledu na migranty jako bezpečnostní hrozby.

Ochrana suverénního národa je důležitou součástí konstrukce moderního státu. Prostřednictvím pasů, státních hranic a dalších kontrolních mechanismů definuje stát své území.[26] Evropská unie je poté zvláštní příklad, kdy některé členské státy stále chrání své státní hranice a jiné státy, které jsou součástí Schengenského prostoru, mají hranice v jeho rámci otevřené. Důležité hranice, které se týkají ochrany celé Evropské hranice, jsou právě ty vnější. Milníkem v debatách o migraci bylo 11. září 2001. Tvůrci imigračních politik v jednotlivých státech začali být ovlivňováni bezpečnostními otázkami.[27] Spojení sekuritizace s myšlenkou určité hrozby pak tvůrci politik často používají k legitimování různých politických změn. Společnost poté přijímá změny snadněji, pokud nad nimi visí

---

[23] KARAMANIDOU, Lena. The securitisation of European migration policies: perceptions of threat and management of risk. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 37-61. ISBN 978-1-137-48057-6.

[24] RHEINDORF, Markus a Ruth WODAK. Borders, Fences, and Limits—Protecting Austria From Refugees: Metadiscursive Negotiation of Meaning in the Current Refugee Crisis. *Journal of Immigrant & Refugee Studies* [online]. 2018, **16**(1-2), 15-38 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15562948.2017.1302032

[25] SQUIRE, Vicki. The Securitisation of Migration: An Absent Presence?. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 19-36. ISBN 978-1-137-48057-6.

[26] GUILD, Elspeth. *The legal elements of European identity: EU citizenship and migration law*. Boston: Kluwer Law International, c2004. European law library, 1. ISBN 978-904-1123-046.

[27] LAZARIDIS, Gabriella a Anna-Maria KONSTA. Securitisation of migration and far right populist othering in Scandinavian countries. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 207-236. ISBN 978-1-137-48057-6.

vidina hrozby. Politici poté využívají tento přesun diskurzu a vyzývají k určitým druhům akcí, které pak pomocí změny v diskurzu legitimizují pro veřejnost.[28]

Sekuritizace migrace je diskurz, který běžně využívají pravicové strany či hnutí k vytváření politiky strachu. Nicméně nejsou jediní, protože sekuritizace migrace je veřejným diskurzem, který vzniká i veřejné společnosti. Zároveň může být skrytý v mezinárodních i národních debatách o (potenciálních) následcích migrace. Jakmile je tento diskurz přijat, je velmi pravděpodobné, že změny týkající se imigračních politik budou snáze přijaty.[29] I přestože je sekuritizace migrace v Evropské unii poměrně silným hybatelem, současně je zřetelný velký důraz na humanitární stránku věci, která je pro Unii reprezentována jako velmi podstatná. V této souvislosti se často používá koncept solidarity, který má navozovat pocit jednoty a morálky. (viz podkapitola 2.4)

[28] LAZARIDIS, Gabriella a Khursheed WADIA. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 1-16. ISBN 978-1-137-48057-6.
[29] LAZARIDIS, Gabriella a Khursheed WADIA. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 1-16. ISBN 978-1-137-48057-6.

2. Teoretická východiska

Tato kapitola se věnuje teoriím, které jsou nezbytné nejen pro pochopení migrační krize, ale také migrace samotné. Migrační krize dosáhla takových rozměrů, že není jednoduché ji vysvětlit pouze jednou teorií, ale je nutné jich několik kombinovat, aby vysvětlení zachytilo všechny aspekty krize. Stěžejními teoriemi jsou teorie migračních sítí a teorie push and pull, které se vzájemně doplňují. Následně budou interpretovány teorie racionální volby a také teorie (sociální) solidarity, jejichž prvky se také v migrační krizi odráží.

2.1 Teorie migračních sítí

Autoři Boyd a Massey et. al začali na konci 90. let formulovat nový přístup k migraci založený na teorii sociálních sítí, kdy sociální struktury a individuální osoby jsou na sebe vzájemně napojené a umožňují tak ulehčovat rozhodnutí. Migrační síť může být definována jako směsice mezilidských vztahů, ve kterých migrant vzájemně komunikuje s rodinou či přáteli za účelem získání cenných informací či pomoci, kdy jedna strana se vždy nachází v zemi původu a druhá v cílové destinaci. Interakce v rámci sociální sítě nejen že usnadňuje migraci, ale stává se pro migranta mnohem levnější a také méně riskantní. Vytváření migrační sítě probíhá zpravidla jako proces rozdělený do tří částí:

- V první části se v hostitelské zemi usazuje první skupina, pro kterou je rozhodování a migrace nejvíce riziková, poněvadž v dané zemi ještě neexistují migrační sítě a migranti jsou tedy nuceni rychle se integrovat do společnosti, pokud chtějí, aby jejich migrace byla úspěšná.
- V druhé části již usazená skupina poskytuje informace a možnosti především mužským pracovníkům v zemi jejího původu a poskytuje jim určité zázemí, pokud se tito pracovníci rozhodnou pro migraci. Tito muži

většinou migrují sami s tím, že pokud se jim podaří usadit se v hostitelské zemi, migruje za nimi i jejich rodina.

- V třetí části dochází k migraci spojené se sjednocováním rodin.[30]

Neformální migrační sítě mohou pomoci s náklady na cestování i cestou samotnou (ať už legální či nelegální cestou), s hledáním práce i ubytování.[31] S rozšiřováním a navázáním se na určitou sociální síť v cílové destinaci může každý další migrant profitovat z již zavedené komunity. Touto interakcí získává migrant mimo hmotné pomoci také pomoc emoční, která často může být velmi důležitá pro úspěšnou migrace a integraci. Migrační sítě v hostitelské zemi ovlivňují také post-migrační začlenění migrantů – do jaké míry bude integrace v hostitelské zemi úspěšná závisí na uzavřenosti sociální skupiny, která posiluje s každým dalším migrantem do ní zapojeným. Na druhou stranu je v rámci sociální skupiny důležitá určitá diverzifikace, kdy se jednotliví členové snaží usadit na různých místech a také získat různá povolání, aby kvůli případnému neúspěchu bylo zamezeno ekonomické hrozbě pro celou rodinu.[32] Samotné migrační sítě bývají často už determinantem plánů jednotlivých migrantů a výběrem destinace. Pokud je migrant členem určité sociální sítě, vytváří se tak tlak na jeho rozhodování. Sociální a kulturní faktory určují, zda se migrace vůbec uskuteční a v jaké míře (trvalá či přechodná migrace), jaká bude cílová destinace a jaké bude mít migrant zkušenosti v hostitelské zemi.

Na teorii migračních sítí může být nahlíženo také jako na jeden z push and pull faktorů. Při rozhodování, která z teorie je poté pro migraci vhodnější, je třeba zohlednit přítomnost sociálního kapitálu v teorii migračních sítí a vliv sociálních sítí na migraci samotnou.

---

[30] HAUG, Sonja. Migration Networks and Migration Decision-Making. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2008, 34(4), 585-605. DOI: 10.1080/13691830801961605. ISSN 1369-183X. Dostupné také z: http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13691830801961605

[31] World Migration 2003: managing migration: challenges and responses for people on the move In: *IOM Online Bookstore* [online]. 2003 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2003_1.pdf . Str. 14.

[32] DRBOHLAV, Dušan a Zdeněk UHEREK. Reflexe migračních teorií. In: *Geografie - Sborník České geografické společnosti*. 2007, s. 125-141. ISSN 1213-1075. Dostupné také z: http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/downloads/2017/08/Drbohlav_Uherek_2007_2_2.pdf

2.2 Teorie push and pull

Teorie push and pull doplňuje ostatní migrační teorie a vysvětluje, proč se někteří obyvatelé různých zemí či regionů rozhodnou migrovat a někteří si vyberou možnost zůstat na místě. Nadále ostatní teorie rozvíjí o tzv. push a pull faktory, které nutí obyvatele určité země migrovat.[33] Push faktory jsou ty faktory, které vytlačují migranty z domovské země, a naopak pull faktory jsou faktory, na které migranty láká cílová destinace. Pokud jeden z faktorů dosáhne určité intenzity, poté se dává migrace do pohybu a velikost migrační vlny je závislá na rozdílu mezi push a pull faktory, na velikosti intervenčních překážek a osobních faktorech.

- Push faktory mohou být např. válečné konflikty, chudoba, nezaměstnanost nebo politické represe.
- Pull faktory jsou pak většinou opakem push faktorů a tedy např. možnost lepšího zaměstnání s lepším ohodnocením, kvalitnější vzdělávací systém, sociální systém, dobré životní podmínky nebo politická svoboda.[34]

Zároveň zohledňuje tzv. intervenční překážky (např. vzdálenost, kulturní rozdíly, neznalost jazyka hostitelské země a její imigrační zákony) a také osobní faktory. Osobní faktory ovlivňují důvody k migraci, které se pro různé jednotlivce liší vzhledem k individuálním charakteristikám (ekonomické zázemí, životní fáze a v neposlední řadě osobnost), protože lidé odlišně reagují na „plusy a mínusy“ domovských i hostitelských zemí. Migranti tedy zřídkakdy reprezentují komunitu, ze které pocházejí vzhledem k různým schopnostem vyrovnat se se stávající situací.[35]

---

[33] DE HAAS, Hein. Migration and Development: A Theoretical Perspective. *The International Migration Review*. 2010, **44**(1), 227-264. DOI: 10.1111/j.1747-7379.2009.00804.x. ISBN 10.1111/j.1747-7379.2009.00804.x. Dostupné také z: http://doi.wiley.com/10.1111/j.1747-7379.2009.00804.x

[34] KING, Russell. *Theories and typologies of migration: an overview and a primer*. Working Paper. Malmö University. 2012. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://www.mah.se/upload/Forskningscentrum/MIM/WB/WB%203.12.pdf

[35] LEE, Everett S. A Theory of Migration. *Demography*. 1966, **3**(1), 47-57. DOI: 10.2307/2060063. ISBN 10.2307/2060063. Dostupné také z: http://link.springer.com/10.2307/2060063

Obrázek č. 1: Teorie push and pull

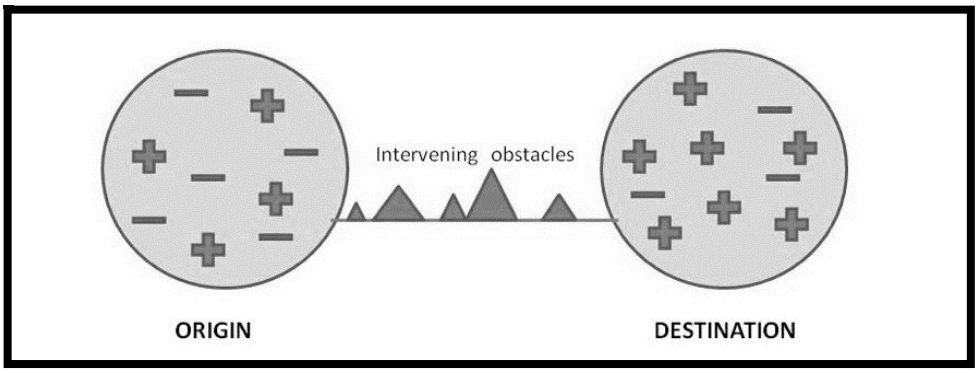

Zdroj: LEE, Everett S. A Theory of Migration. Demography. 1966, 3(1), 47-57. DOI: 10.2307/2060063. ISBN 10.2307/2060063. Dostupné také z: http://link.springer.com/10.2307/2060063

2.3 Teorie racionální volby

Teorie racionální volby je spojená s Maxem Weberem a jeho konceptem racionálního jednání, které říká, že jedinec se rozhoduje racionálně s cílem maximalizovat svůj užitek a minimalizovat náklady spojené se získáním užitku.[36] Důležité je zmínit, že tak jako u teorie push and pull jsou preference každého jednotlivce individuální a rozdílné. Z tohoto důvodu je obtížné vytvořit objektivní kritérium hodnocení. Racionalita je tedy dosažena tehdy, kdy jedinec dosáhne svých cílů za podmínky maximalizace užitku s minimálními náklady.

Teorie racionální volby se promítá i do teorií migrace, a to do neoklasických teorií, které byly představeny již v 19. století Ravensteinem, který viděl migraci jako neoddělitelnou součást vývoje společnosti a předpokládal, že většina důvodů, které vedou obyvatele k migraci, je ekonomického původu.[37] Zároveň je v této neoklasické teorii předpokládáno, že většina migrantů je ovlivněna mimo jiné také vzdáleností a hustotou zalidnění.[38] Neoklasická teorie je podobně jako ekonomické teorie rozdělena do makro a mikro úrovně, kdy se na makro úrovni řeší úroveň trhů a výrobních faktorů v hostitelské i domácí zemi, na mikro úrovni poté rozhodování jedince na základě jeho preferencí a maximalizace jeho užitku s minimálními náklady. Migrace je poté na makro úrovni výsledkem nerovného rozdělení práce a

[36] COLEMAN, James. *Foundations of social theory*. Cambridge: The Belknap press of Harvard University press, 2000. ISBN 0674312260. Str. 993
[37] RAVENSTEIN, E. G. The Laws of Migration. *Journal of the Statistical Society of London*. 1885, **48**(2), 167-235. Dostupné z: http://www.jstor.org/stable/2979181
[38] SKELDON, Ronald. *Migration and development: A global perspective*. New York: Routledge, 2014. ISBN 9780582239609.

kapitálu a díky migraci dochází v dlouhém období k vyrovnání rozdílů mezi zeměmi. Na mikro úrovni je migrace výsledkem rozhodování jednotlivce a jejich racionálních preferencí.[39] V teorii racionální volby i neoklasické teorii můžeme vidět prvky teorie push and pull, která právě z těchto teorií vychází.

2.4 Teorie solidarity

Do migračních teorií je třeba zahrnout také teorii solidarity, která byla v souvislosti s migrační krizí často zmiňována v médiích. Pojem sociální solidarity je spojen s Émilem Durkheimem, který chápe solidaritu jako určité společenské chování, které je založeno na soucitu a pochopení utrpení druhých, jejich podpoře a vzájemné pomoci, která je brána jako součást života. Mezi důležité faktory patří také soudržnost ve společnosti a rovnocenné chování jeden k druhému. Podle Durkheima existují dva typy solidarity, a to organická a mechanická. Mechanická solidarita bývá zmiňována v souvislosti s tradiční společností, kde většina jejích členů funguje na stejném principu a vytváří stejné hodnoty a díky tomu se uvnitř takové společnosti vytváří pouto jednotnosti. Organická solidarita je naopak spojována s dělbou práce, kdy pouto ve společnosti udržuje odlišnost jednotlivců, protože jsou na sobě závislí.[40]

François Dubet ve svém díle rozlišuje tři pilíře solidarity a rozvíjí myšlenku, že princip solidarity prochází určitou krizí. Krize solidarity se podle něj odráží ve společnosti, která již netouží po rovnosti. Společnost je rozdělena na chudé a bohaté, na instituce a zavazující se občany a také na určitou kulturní solidaritu společnosti. V těchto třech pilířích si sice lidé prokazují solidaritu, ale zároveň očekávají budoucí reciprocitu, pokud se dostanou do situace, ve které budou potřebovat pomoci. Jak již bylo zmíněno výše u teorie racionální volby, i solidarita

[39] JOLY, Danièle. *International Migration in the New Millennium: Global Movement and Settlement*. 1. New York: Routledge, 2016. ISBN 978-0754609476.
[40] DURKHEIM, Émile. *Společenská dělba práce*. 1. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004. ISBN 80-7325-041-1.

je individuální a rozdílná pro každého jedince a je tedy obtížné říci, v jaké míře by měla být ve společnosti zastoupena.[41]

S teorií solidarity souvisí teorie migračních sítí, která má důležitou složku sociálního kapitálu. Výhody, které vznikají z členství v migrační síti jsou vědomě či nevědomě založené také na solidaritě, bez které by nemohly fungovat. Solidarita ve skupině migračních sítí může částečně vznikat kvůli pocitům diskriminace z většinové společnosti hostitelské země. Zároveň ale není možné automaticky předpokládat skupinovou solidaritu v migračních sítích vůči příchozím migrantům. Taková skupina může nově příchozí migranty také vnímat jako nebezpečí, které může narušit jejich rodinné vazby a cíle v hostitelské zemi. Tímto argumentem je také možné vysvětlit, proč někteří migranti neudržují intenzivní sociální vazby na skupiny v migrační síti poté, co se v hostitelské zemi usídlí.[42]

[41] DUBET, François. *La préférence pour l'inégalité: Comprendre la crise des solidarités*. 1. Paris: La république des idées, 2014, 106 s. ISBN 978-2-02-118622-2.

[42] HAUG, Sonja. Migration Networks and Migration Decision-Making. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2008, **34**(4), 585-605. DOI: 10.1080/13691830801961605. ISSN 1369-183X. Dostupné také z: http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13691830801961605

3. Imigrační politika Evropské unie

3.1 Aktéři v imigrační politice Evropské unie

Proces vytváření politik v Evropské unii je typický tzv. mnoho-úrovňovým vládnutím, do kterého se zapojují regionální, státní i mezistátní instituce a aktéři, kteří mohou operovat na různých úrovních a spolupracovat s institucemi Evropské unie, např. mezinárodní organizace.[43] Někteří autoři namítají, že členské státy by měli mít výhradní právo na utváření imigračních politik, neboť jsou jedním ze znaků suverénního státu.[44] V modelu mnoho-úrovňového vládnutí je důležitá role moci a její rozložení mezi nejdůležitější jednotlivé aktéry, kterými jsou členské státy, Evropská komise, Evropský parlament, Radu Evropské unie a zájmové skupiny a nevládní aktéři.[45]

Členské státy patří mezi nejzásadnější aktéry evropské integrace, neboť reprezentují národní zájmy, tvoří strategie k jejich prosazování a snaží se o jejich implementaci do evropského práva. Jelikož stát není pouze homogenní jednotkou, vytváření strategií pro prosazování státních zájmů může být poměrně komplikovaným procesem zvláště, pokud se jedná o takové téma, jakým je imigrace a imigrační politika. Členské státy pak musí vzít v potaz zájmy svých vládnoucích politických stran, kompetence ministerstev, mezivládních organizací, i nevládních aktérů, kteří se pohybují na politickém poli.[46]

Evropská komise je důležitým aktérem, který má výsadní právo podílet se na legislativním procesu Evropské unie. Je svrchovaná členským státům, které s ní musí své národní zájmy komunikovat a pokusit se je prosadit do jejích legislativních návrhů. Na druhou stranu zpravidla Komise do svých legislativních návrhů promítá výsledky diskuze členských států, které podněcuje vydáváním

---

[43] CÍSAŘ, Ondřej. Europeizace a obhajoba zájmů: základy analytického rámce. Eds. Břetislav Dančák, Petr Fiala, Vít Hloušek. In Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2005. s. 54-71, 18 s. ISBN 80-210-3865-9. Str. 58-59.

[44] GUIRAUDON, Virginie. European Integration and Migration Policy: Vertical Policy-making as Venue Shopping. *Journal of Common Market Studies* [online]. 2002, **38**(2), 251-271 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-5965.00219. Str. 251

[45] GUIRAUDON, Virginie. European Integration and Migration Policy: Vertical Policy-making as Venue Shopping. *Journal of Common Market Studies* [online]. 2002, **38**(2), 251-271 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-5965.00219

[46] GUIRAUDON, Virginie. The constitution of a European immigration policy domain: a political sociology approach. *Journal of European Public Policy* [online]. 2003, **10**(2), 263-282 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://doi.org/10.1080/1350176032000059035

právně nezávazných dokumentů a zpráv. Tím plní funkci informátora a zprostředkovatele komunikace mezi členskými státy.[47]

Evropský parlament, jako aktér v imigrační politice, zaujímá specifické postavení, které je závislé na konkrétní oblasti imigrační politiky, o které se rozhoduje, a také na jeho složení, které se odvíjí od výsledků voleb. Nesporně důležitou pravomocí je možnost kontroly, konzultací a spolurozhodování, kdy může Parlament vetovat legislativní návrh podaný Komisí, se kterým nesouhlasí, pokud je návrh v rámci jeho pravomocí.[48]

Rada Evropské unie je platformou ministrů vlád členských států, která se podílí společně s Evropským parlamentem na legislativním procesu Evropské unie. Ve spolupráci s Evropskou radou (vrcholné setkání vedoucích představitelů EU a hlav členských států či předsedů jejich vlád)[49] formuje zahraniční a bezpečností politiku Evropské unie a koordinuje jednotlivé národní zájmy, které jsou jí prezentovány.[50]

Zájmové skupiny a nevládní aktéři jsou neodmyslitelnou součástí veřejného politického života. Jednou z velmi vlivných nevládních organizacích je *Migration Policy Group*, která spolupracuje s evropskými institucemi a podporuje ideu otevřené společnosti a sociální inkluze, která se týká otázky imigrantů a bojuje proti jejich diskriminaci.[51] Úspěchem bylo spojení nevládních organizací, odborů i expertů do skupiny *Starting Line Group*, která se ve spolupráci s Komisí zasadila o prosazení zákazu diskriminace na základě rasového či etnického původu či náboženského vyznání do smlouvy o Evropském společenství.[52] Nicméně působení jakýchkoliv nevládních aktérů a prosazování jejich cílů je podmíněno podporou Komise.[53]

---

[47] NIESSEN, Jan a MPG. *Five years of EU migration and asylum policy-making under the Amsterdam and Tampere mandates*. Brussels: Migration Policy Group, 2004. ISBN 2930399112. Dostupné také z: http://www.ludenet.org/archives/qeceran/projects/mile%20doc/Five%20Years%20of%20EU%20Immigration%20and%20Asylum%20Policy-Making%20Jan%20Niessen.pdf. Str 42

[48] Evropský parlament. In: *Evropská unie* [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_cs

[49] Evropská rada. In: *Evropská rada, Rada Evropské unie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/cs/european-council/

[50] Rada Evropské unie. In: *Evropská unie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs

[51] Strategic thinking on equality and mobility. In: Migration Policy Group [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: http://www.migpolgroup.com/about-us/

[52] GUIRAUDON, Virginie. The constitution of a European immigration policy domain: a political sociology approach. *Journal of European Public Policy* [online]. 2003, **10**(2), 263-282 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://doi.org/10.1080/1350176032000059035. Str. 274 - 275

[53] NIESSEN, Jan a MPG. *Five years of EU migration and asylum policy-making under the Amsterdam and Tampere mandates*. Brussels: Migration Policy Group, 2004. ISBN 2930399112.

3.2 Historie imigrační legislativy Evropské unie

Po pohledu na stručnou historii migračních toků v Evropě po druhé světové válce je stejně důležité pochopit, jakou roli hrají původní imigrační politiky v současné migrační krizi. Historie imigračních právních norem v rámci Evropské unie vychází z všeobecnějších politik, které byly vytvářeny při zakládání Evropské unie. Začátek integrace v rámci evropské spolupráce pro hospodářskou a energetickou prosperitu v 50. letech znamenal pro členské státy oslabení jejich autonomie, která se v rámci imigračních politik odrazila i do budoucnosti. Tato integrace donutila některé členské státy k účasti v imigrační politice, kterou jinak považovaly za nevhodnou či dokonce neslučitelnou s jejich národními hodnotami.

Nejdramatičtější integrační změnou byla **Schengenská dohoda**, kterou v roce 1985 podepsalo 5 států Evropského společenství (Belgie, Francie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko) a která byla v roce 1990 rozšířena.[54] Navrhla opatření zaměřená na postupné zrušení hraničních kontrol na společných hranicích signatářů a harmonizaci vízové politiky. Nejdůležitějším prvkem bylo umožnění svobodného pohybu osob v rámci zemí Schengenské dohody, který se později stal jedním z nejvíce kontroverzních aspektů evropské migrační politiky, který brzdí vytvoření silné a kohezní migrační politiky Evropské unie. Tato dohoda sice neurčuje specifické politiky týkající se migrace, ale poskytuje začátek procesu přijímání politik, které se týkají kontrolních a správních orgánů zabývajících se imigrací.

Volný pohyb osob, který je definován Schengenskou dohodou, je nadále potvrzen a rozšířen v rámci **Smlouvy o Evropské unii** (tzv. Maastrichtské smlouvy) v 1992, která vytvořila Evropskou unii, jak ji známe dnes.[55] V rámci této smlouvy se nově zformovaná Evropská unie začala rozšiřovat nad rámec koncepce jednotného trhu, ale začala mít i politické ambice, které se týkaly i bezpečnostního

---

Dostupné také z: http://www.ludenet.org/archives/qeceran/projects/mile%20doc/Five%20Years%20of%20EU%20Immigration%20and%20Asylum%20Policy-Making%20Jan%20Niessen.pdf. Str 46

[54] The Schengen acquis - Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders. In: *Úředník věstník Evropských společenství*, 2000, L 239, s. 19-62. Dostupné také z: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:42000A0922(02)&from=en

[55] *Treaty on European Union*. Luxembourg: Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1992. ISBN 92-824-0959-7. Dostupné také z: https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/treaty_on_european_union_en.pdf

hlediska. V průběhu této expanze se 12 členských států dohodlo na vytvoření hospodářské a měnové unie za účelem vzniku silnější sociální dimenze v rámci celé evropské komunity. Rovněž tak vytvořily společnou bezpečnostní a zahraniční politiku a posílily legitimitu demokratických evropský institucí.[56] Maastrichtská smlouva ustanovila rámec pro vytvoření občanství Evropské unie a deklarovala jeho nadřazenost nad národním občanstvím. Tím položila základy pro budoucí rozšiřování integračních politik Evropské unie, které by byly čistě nad rámec ekonomického systému, ale zahrnovaly by také společenské, politické a bezpečnostní prvky.

Dalším důležitým milníkem týkajícím se migrační politiky byla **Amsterodamská smlouva** z roku 1997. Tato smlouva představila důležité procedury a pravidla postihující hraniční kontroly, azylovou politiku, imigraci, ale také policii a trestní řízení.[57] Měla za cíl vytvoření standardizovaných procesů spolupráce jednotlivých členských států, které se týkaly žadatelů o azyl a imigrace jako takové, a zároveň zajištění ochrany práv státních příslušníků třetích zemí. Tato smlouva v podstatě prohlásila, že kompetence v oblasti azylu a imigrace budou plně v rukou institucí Evropské unie, které vytvoří jednotný systém víz a posílí systémy kontrol vnějších hranic. Rovněž se pokoušela řešit potenciální budoucí obavy tím, že vyzvala členské státy k přijetí protokolů, které by jasněji určovaly status uprchlíků. To zahrnovalo stanovení kritérií pro přijímání žadatelů o azyl spolu s formalizací a posílením norem pro status ochrany a podmínek pobytu.[58] Celkově byla Amsterdamská smlouva prvním jasným pokusem Evropské unii formulovat společné politiky týkající se imigrace a zároveň odstranit některé autonomní aspekty imigrační politiky členských států.

Dva roky po podepsání Amsterodamské smlouvy proběhl summit Evropské unie ve finském Tampere, který vytvořil pětiletý program, který měl prosazovat ideály zavedené již Amsterodamskou smlouvou, aby se z Evropské unie stal prostor

---

[56] *Treaty on European Union*. Luxembourg: Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1992. ISBN 92-824-0959-7. Dostupné také z: https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/treaty_on_european_union_en.pdf

[57] *Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the treaties establishing the European Communities and certain related acts*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1997. ISBN 92-828-1652-4.

[58] *Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the treaties establishing the European Communities and certain related acts*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1997. ISBN 92-828-1652-4.

svobody, bezpečnosti a práva.[59] A to vytvořením jednotné imigrační a azylové politiky, silnější politiky v oblasti lidských práv pro státní příslušníky třetích zemí a navázání partnerství se třetími zeměmi a lepšího systému kontrol vnějších hranic.[60]

V roce 2004 byly tyto politické cíle rozšířeny **Haagským programem**,[61] který zdůraznil silnou potřebu komplexní politiky EU ve všech fázích imigrace včetně vymezení lidských a občanských práv imigrantů a žadatelů o azyl.

Lisabonská smlouva podepsaná v roce 2009 byla kritickou dohodou celkového rámce Evropské unie. Podle této smlouvy byla v Evropské unii zavedena nová rovnováha, které bylo docíleno vyřešením sporů mezi členskými státy a provedením celkové revize evropských procesů.[62] Obecně řečeno, Lisabonská smlouva funguje jako konsolidační smlouva, přičemž její první dvě části upravují Maastrichtskou smlouvu z roku 1992 a Římskou smlouvu z roku 1957, která založila Evropské hospodářské společenství.[63] Co se týče migrační politiky, Lisabonská smlouva znovu volala po jednotné evropské azylové politice. Trvala na tom, aby pro příchozí žadatele o azyl byl zaveden jednotný dočasný systém ochrany. Chtěla zavést jednotná kritéria pro stanovení toho, které členské státy jsou zodpovědné za příchozí žadatele a jejich ochranu.[64] Celkově tato smlouva představovala další významný krok ve formalizaci institucí Evropské unie spolu s vládami členských států. Prohlubováním integrace a zároveň rozšiřováním

---

[59] TAMPERE EUROPEAN COUNCIL 15 AND 16 OCTOBER 1999: Presidency conlusions. In: *European Parliament* [online]. 1999 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm#a

[60] *Laws for Legal Immigration in the 27 EU Member States*. Geneva: International Organization for Migration, 2009. ISSN 1813-2278. Dostupné také z: http://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_16.pdf

[61] THE HAGUE PROGRAMME: STRENGTHENING FREEDOM, SECURITY AND JUSTICE IN THE EUROPEAN UNION. In: *Official Journal of the European Union*, 2005, C 53. Dostupné také z: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2005:053:0001:0014:EN:PDF

[62] MAGANZA, Giorgio. The Lisbon Treaty: A Brief Outline. *Fordham International Law Journal*. The Berkeley Electronic Press, 2007, **31**(6), 1603-1613. Dostupné také z: https://ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=2124&context=ilj

[63] *Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince 2007*. In: . Úřední věstník Evropské unie, 2007, C 306. ISSN 1725-5163. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:C:2007:306:TOC

[64] BOROŃSKA-HRYNIEWIECKA, Karolina, Kinga BRUDZIŃSKA a Patrycja SASNAL. *Migrants 'R' Us: Recommendations for a Sound European Migration Policy*. The Polish Institute of International Affairs, 2015, **9**(72). Dostupné také z: https://www.pism.pl/files/?id_plik=19735

zahraničních záležitostí, bezpečnostních a společných azylových politik, měla tato smlouva později značný vliv na migrační politiku Evropské unie.

V neposlední řadě je nutné zmínit kriticky důležité právní normy – **Dublinské dohody**, které byly podepsány v roce 1990 a revidovány v letech 2003 a 2013.[65] Tyto dohody se staly jednou z nejkontroverznějších a nejdiskutovanějších politik v rámci jednotné zastřešující migrační politiky Evropské unie, které mají podstatné důsledky v rámci současné migrační krize. Tyto dohody stanovují, že všechny žádosti o azyl musí být zpracovány v členské zemi, ve které žadatel o azyl vstoupil do prostoru Evropské unie. Tato klauzule byla vytvořena z důvodu zabránění vícenásobným žádostem o azyl ve vícero členských států a teoreticky by se tím vytvořil jednodušší a plynulejší azylový systém. Tato praxe by poté zabránila dalšímu pohybu žadatelů o azyl ve vnitřním prostoru Evropské unie.[66] Tyto dohody se však staly relativně nepraktickými a neefektivními a způsobily vážné problémy pro přijímající země v současné migrační krizi, které musí čelit nepoměrné a nepřiměřené zátěži oproti ostatním členským státům. Přijímající státy bojují s humanitárními problémy, nedostatkem zdrojů pro vytvoření vhodných přijímacích center a zařízení pro žadatele o azyl.[67] Nakonec se Dublinské dohody staly jedním z hlavních bodů sporů v rámci jednotné migrační politiky Evropské unie, což může být pro její budoucnost znepokojující.[68]

---

[65] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, L 180, s. 31-59. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2013:180:TOC

[66] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, L 180, s. 31-59. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2013:180:TOC

[67] CARRERA, Sergio, Steven BLOCKMANS, Daniel GROS a Elspeth GUILD. The EU's Response to the Refugee Crisis Taking Stock and Setting Policy Priorities. *Centre for European Policy Studies*. 2015, (20). Dostupné také z: http://aei.pitt.edu/70408/1/EU_Response_to_the_2015_Refugee_Crisis.pdf

[68] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, L 180, s. 31-59. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2013:180:TOC

3.3 Supranacionalizace imigrační politiky

Princip nadstátnosti je společně s principy subsidiarity a proporcionality jedním z elementárních principů, na jejichž základě funguje Evropská unie. Pomocí principu nadstátnosti se přenáší určité pravomoci členských států na společné evropské instituce. Naproti tomu leží subsidiarita a proporcionalita, která ponechává pravomoci členským státům samostatně rozhodovat o státních záležitostech, které přímo nespadají pod pravomoci Evropské unie.[69] Imigrační politika se do jisté míry přenesla na nadnárodní úroveň po podepsání Amsterodamské smlouvy v roce 1997, ve které Evropská unie představila koncept společné imigrační politiky.

Výzvou pro společnou i národní imigrační politiku je zvládnutí dvou protichůdných sil, kdy na jedné straně stojí globalizace, která nutí státy být otevřenější, aby si udržely konkurenceschopnost, pokud chtějí být součástí světové ekonomiky. Na druhé straně si pak národní státy chtějí udržet suverenitu a chrání své občany různými politikami, aby zajistily integritu společnosti. Pokud si chtějí národní státy i Evropská unie udržet svou stabilitu a nadále se rozvíjet ve stejném směru, je nutné si uvědomit, že jednou z klíčových společných politik, která to může zajistit je právě ta migrační. Společné řešení problémů spojených s migrací tak může pozitivně ovlivnit ekonomický vývoj jednotlivých členských zemí.[70] Po odstranění vnitřních hranic a vytvoření jednotné vnitřního trhu po podepsání Schengenských dohod se objevila kontroverzní otázka společné imigrační politiky, která by spadala do pravomocí evropských institucí. Kontroverzní proto, že imigrační politika je úzce propojena se suverenitou národních států a která byla tradičně a specificky formována tak, aby chránila občany daného státu, jejich kulturu a ekonomiku.[71] Imigrační politika na supranacionální i národní úrovni má svá pozitiva i negativa a otázkou zůstává, jaká varianta by byla pro obě strany

[69] PANIZZA, Roberta. Fakta a čísla o Evropské unii: Zásada subsidiarity. In: *Evropský parlament* [online]. 2018, 2018 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.2.2.html

[70] MASSEY, Douglas S. *Worlds in motion: understanding international migration at the end of the millenium*. New York: Oxford University Press, 1998. ISBN 978-019-8294-429.

[71] DUMMETT, Michael. O přistěhovalectví a uprchlících. Vydání první. Praha: Filosofia, 2016. 192 stran. Dnešní svět; svazek 2. ISBN 978-80-7007-462-6.

výhodná. V následujícím odstavci proto budou představeny pozitiva a negativa jednotlivých stran.

Mezi nesporná pozitiva národní imigrační politiky spadá možnost sledování vlastních zájmů tak, aby nebyla ohrožena prosperita země a jejích občanů. Vzhledem k rozhodování pouze o své vlastní politice může být proces přijímání či pozměňování imigrační politiky rychlejší, zároveň ale záleží na efektivitě fungování legislativního procesu. Další výhodou, kterou disponují národní státy při vytváření imigračních politik, je absence přizpůsobování se politice jiných států; díky tomu mohou ještě lépe chránit své státní zájmy. Na druhou stranu ale jedním z negativ může být právě subjektivní rozhodování, které v dlouhodobějším horizontu může při případné krizi ohrozit společnost daného státu. V souvislosti s krizí je nutné zmínit i omezené finanční i personální zdroje, které by při jejím řešení mohly chybět. Zároveň jsou státy menším aktérem na světové úrovni a jejich velikost by v případné krizi mohla negativně ovlivnit vyjednávání o eventuální pomoci od ostatních států. Nadnárodní imigrační politika naopak disponuje dostatkem finančních i personálních zdrojů, které může dále distribuovat k pomoci členským státům. Evropská unie je nyní jedním z globálních aktérů v politické sféře a může pomoci členským státům prosadit jednotlivé zájmy, které jsou v souladu se společnými politikami. Demokratické evropské instituce by měly zajistit objektivní rozhodování, které by ve výsledku mělo být pro všechny členské státy výhodné. Současně je ale nutné zmínit, že právě rozhodování na nadnárodní úrovni může být i negativem. Legislativní proces, na kterém se podílí více institucí Evropské unie může být zdlouhavější z důvodu snahy o zohlednění a respektování všech názorů členských států, a i tak se může stát, že menší či slabší členské státy se musí podřídit většinovému názoru. Je nutné podotknout, že pro všechny národní státy samozřejmě tyto pozitiva i negativa nemusí být relevantní, protože závisí na jejich subjektivních preferencích, na druhou stranu po srovnání jednotlivých stran lze obecně stanovit, že pozitiva společné nadnárodní imigrační politiky převládají nad negativy ve srovnání s národními imigračními politikami.[72]

V Evropské unii převládají v současnosti dva hlavní názory, které řeší příčiny a potenciální dopady přesunu pravomocí týkajících se imigrační politiky z národní

[72] COLLIER, Paul. *Exodus: jak migrace mění náš svět?*. Praha: Nakladatelství LIBRI, 2017. 258 stran. ISBN 978-80-7277-557-6.

na nadnárodní evropskou úroveň. První názor se odkazuje na neo-funkcionalistickou tradici evropské integrace a podporuje přesun imigrační politiky na nadnárodní úroveň. Argumentuje tím, že po vytvoření jednotného evropského trhu a zaručení volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu se musí pokračovat v další integraci, která je s tímto volným pohybem spojená tak, aby bylo možné udržet veřejný pořádek uvnitř Evropské unie.[73] Zároveň říká, že již není v silách členských států tento veřejný pořádek společně udržet kvůli odlišnostem v imigračních politikách, které by se měly spíše kvůli postupující globalizaci sjednocovat a odpovídat normám mezinárodního práva.[74] Druhý názor zatím v debatě převládá a oponuje prvnímu tím, že členské státy, které si udržují znaky národních států, mají k dispozici prostředky, kterými mohou kontrolovat své hranice a imigraci korigovat tak, aby byl udržen veřejný pořádek. Evropská unie by měla členské státy pouze zastřešovat a tvořit platformu pro vzájemnou spolupráci mezi členskými státy, ve které by jim nabídla vhodný právní i institucionální rámec a případnou finanční pomoc.[75]

[73] WALLACE, Helen, Mark A. POLLACK a Alasdair R. YOUNG. *Policy-making in the European Union*. 6th ed. New York: Oxford University Press, 2010. New European Union series. ISBN 978-019-9544-820. Str. 459-460

[74] FAIST, Thomas a Andreas ETTE. *The Europeanization of national policies and politics of immigration: between autonomy and the European Union*. New York: Palgrave Macmillan, 2007. ISBN 978-140-3987-136.

[75] FAIST, Thomas a Andreas ETTE. *The Europeanization of national policies and politics of immigration: between autonomy and the European Union*. New York: Palgrave Macmillan, 2007. ISBN 978-140-3987-136.

4. Současná migrační krize

4.1 Charakteristika migrační krize

Příčiny současné migrační vlny lze prvotně hledat už u americké invaze do Iráku po teroristických útocích 11. září 2001, které měly za následek zhroucení tamějšího režimu a dlouhotrvající konflikt vládnoucími a militantními složkami, který způsobil první velkou vlnu uprchlíků, kteří hledali ochranu v sousedních zemích, které jim ale nedokázaly poskytnout adekvátní pomoc a samotné země se dostaly do humanitární krize. Tato situace značně podnítila posílení islámského fundamentalismu a nenávisti vůči Západu. Další příčinou byla prohlubující se sociální nerovnost v souvislosti se zhoršující se ekonomickou situací v zemích Blízkého východu.[76] Tyto příčiny násilně vyhnaly miliony lidí ze svých domovin, které se snažily uniknout nejen ozbrojeným konfliktům, ale také jejich následkům jako jsou nevyhovující životní podmínky, chudoba a chybějící zdravotní a sociální systém. V roce 2016 bylo ze svých domovů vyhnáno celosvětově 65,6 milionů lidí, z toho 22,5 milionu uprchlíků; to představuje meziroční nárůst o 10,3 milionu lidí oproti roku 2015.[77] I přesto, že většina uprchlíků přesídlila do sousedních států, se tisíce lidí vydaly hledat útočiště do Evropy, pro kterou to od roku 2011 znamenalo enormní nárůst v počtu uprchlíků a žadatelů o azyl, který v roce 2015 dosáhl jednoho milionu lidí.[78] Většina uprchlíků mířících do Evropy za vidinou mezinárodní ochrany pochází ze Sýrie, Afghánistánu, Somálska, Eritrey a Iráku.[79]

Od roku 2011 nejvíce vysídlených osob pocházelo ze Sýrie kvůli dlouhotrvající a rozsáhlé občanské válce spojené s narůstajícím násilím extrémistických skupin jako je tzv. Islámského státu a teroristické organizace An-Nusrá.[80] Podle Amnesty International potřebovalo více než 13,5 milionů Syřanů

---

[76] MALDINI, Pero a Marta TAKAHASHI. Refugee Crisis and the European Union: Do the Failed Migration and Asylum Policies Indicate a Political and Structural Crisis of European Integration?. *Communication Management Review* [online]. 2017, **02**(2), 54-72 [cit. 2018-04-11]. DOI: 10.22522/cmr20170223. Dostupné z: https://doi.org/10.22522/cmr20170223

[77] Global trends: Forced Displacement in 2016. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5943e8a34/global-trends-forced-displacement-2016.html. Str. 2

[78] A million refugees and migrants flee to Europe in 2015. In: *UNHCR* [online]. UNHCR/IOM, 2015 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/news/press/2015/12/567918556/million-refugees-migrants-flee-europe-2015.html

[79] The sea route to Europe: The Mediterranean passage in the age of refugees. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/5592bd059.html. Str. 11

[80] An-Nusrá je syrská teroristická organizace s oficiálním názvem Fronta dobytí Sýrie.

v roce 2016 humanitární pomoc.[81] Krize v Sýrii společně s eskalujícími konflikty v tomto regionu vytváří výrazný tlak na sousední hostitelské země jako jsou Turecko, Pákistán, Libanon, Írán, Uganda a Etiopie.[82] V roce 2016 téměř většina z 2,9 milionů uprchlíků v Turecku pocházela ze Sýrie, zatímco další 1 milion pobýval v uprchlických táborech v Libanonu.[83] Pád Kaddáfího režimu, občanská válka a rozpad Libye společně s nestabilitou v zemích severní Afriky po tzv. Arabském jaru v roce 2011 urychlily směřování uprchlíků z těchto oblastí do Evropské unie.[84] Oproti letům 2009 a 2010 se zvýšil počet vstupů do Evropské unie o 35 % a tím dosáhl nejvyšších hodnot od doby, kdy Unie začala tyto data v roce 2008 sledovat.[85] Upadající místní ekonomika, omezené zdroje a rozpadající se infrastruktura uprchlických táborů v sousedních zemích znesnadňuje poskytování pomoci uprchlíkům obzvláště proto, že příliv uprchlíků stále neustává a je pro ně obtížné legálně získat status azylanta a proto se řada uprchlíků rozhodla využít možnost nelegální cesty do Evropy a zaprodala se pašerákům lidí.[86] S využitím otevřeného Schengenského prostoru tak mohou mnozí imigranti, kteří si zvolí tuto cestu, po přistání v přijímajících zemích, jako je Itálie a Řecko, snadno proniknout dále do Evropské unie a dostat se do členských zemí, které jsou vůči imigrantům solidárnější a disponují dostatkem prostředků na jejich ochranu (např. Německo, Velká Británie, Švédsko).[87] Uprchlíci se vydávají na cestu s minimem finančních prostředků či oficiální pomoci od mezinárodních organizací či vlád, která bohužel není v měřítku současné krize dostačující. Uprchlíci riskují své životy při nebezpečných cestách do Evropy, aby unikli ozbrojeným konfliktům, které za

[81] Syria's refugee crisis in numbers. In: *Amnesty International* [online]. 2016 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/02/syrias-refugee-crisis-in-numbers/

[82] Global trends: Forced Displacement in 2016. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5943e8a34/global-trends-forced-displacement-2016.html

[83] Global trends: Forced Displacement in 2016. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5943e8a34/global-trends-forced-displacement-2016.html. Str. 14

[84] MALDINI, Pero a Marta TAKAHASHI. Refugee Crisis and the European Union: Do the Failed Migration and Asylum Policies Indicate a Political and Structural Crisis of European Integration?. *Communication Management Review* [online]. 2017, 02(2), 54-72 [cit. 2018-04-11]. DOI: 10.22522/cmr20170223. Dostupné z: https://doi.org/10.22522/cmr20170223

[85] PARK, Jeanne. Europe's Migration Crisis. In: *Council on Foreign Relations* [online]. 2015 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://www.cfr.org/backgrounder/europes-migration-crisis

[86] The sea route to Europe: The Mediterranean passage in the age of refugees. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/5592bd059.html.

[87] MATTHEE, Heinrich. Europe's Migration Policies in Crisis. In: *Aljazeera: Centre for Studies* [online]. Mecca, 2015 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: http://studies.aljazeera.net/en/reports/2015/08/201581911508524651.html

sebou nechávají tisíce mrtvých civilistů a zničené země, ve kterých se rozmáhá ochromující chudoba a nedostatek základních služeb.[88]

Imigranti a uprchlíci, kteří se rozhodnou pro strastiplnou cestu do Evropy, využívají tři hlavní trasy ve Středomoří. V roce 2014 více než 219 000 migrantů a v roce 2015, jak již bylo zmíněno výše, více než milion uprchlíků překročil Středozemní moře.[89] První možností je **západní středomořská trasa**, kterou využívají nejvíce imigranti pocházející ze severní Afriky, především z Alžírska a Maroka. Největší nárůst příchozích uprchlíků dosáhl v roce 2014, kdy tuto trasu využilo 12 500 imigrantů, kteří uprchli před konflikty v Kamerunu, Čadu, Mali a Súdánu.[90] V roce 2015 počet uprchlíků opět klesl, protože pašeráci začali ve větší míře využívat ostatní trasy.[91] Druhá trasa zahrnuje **centrální Středomoří**, která je jednou z hlavních vstupních cest pro imigranty pocházející ze západní a severní Afriky a Afrického rohu, kteří vstupují do Evropy na italských ostrovech Lampedusa, Sicílie a Pantelleria, a Maltě. Nestabilita a špatné životní podmínky v důsledku tzv. Arabského jara a občanská válka v Sýrii vedly k silnému nárůstu imigrantů ze Sýrie, Somálska a Eritrey, kteří tuto cestu využívali zejména v letech 2013, 2014 a 2015.[92] Tato nejriskantnější trasa představovala pro migranty velké nebezpečí, protože se často vydávali na cestu prostřednictvím pašeráků, kteří jim zajistili pro přesun pouze malé rybářské loďky, a i proto úmrtnost byla na této trase i v roce 2017 nejvyšší (2 834 mrtvých).[93]

V roce 2015 využilo tuto trasu pro cestu do Itálie téměř 150 000 migrantů.[94] Trasa skrze **východní Středomoří** se stala v roce 2015 a 2016 tou vůbec

---

[88] PARK, Jeanne. Europe's Migration Crisis. In: *Council on Foreign Relations* [online]. 2015 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://www.cfr.org/backgrounder/europes-migration-crisis

[89] Global Trends: Forced Displacement in 2014. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://unhcr.org/556725e69.html

[90] LUSENTI, Alexandre a Lisa WATANABE. The Challenge and Tragedy of Irregular Migration to Europe. In: *ETHzürich* [online]. Zurich: Center for Security Studies, 2014 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: http://www.css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/CSSAnalyse162-EN.pdf

[91] Irregular Migrant, Refugee Arrivals in Europe Top One Million in 2015: IOM. In: *International Organization for Migration* [online]. 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://www.iom.int/news/irregular-migrant-refugee-arrivals-europe-top-one-million-2015-iom

[92] LUSENTI, Alexandre a Lisa WATANABE. The Challenge and Tragedy of Irregular Migration to Europe. In: *ETHzürich* [online]. Zurich: Center for Security Studies, 2014 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: http://www.css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/CSSAnalyse162-EN.pdf

[93] Migration flows to Europe: 2017 Overview. In: *International Organization for Migration* [online]. 2018 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/2017_Overview_Arrivals_to_Europe.pdf

[94] Irregular Migrant, Refugee Arrivals in Europe Top One Million in 2015: IOM. In: *International Organization for Migration* [online]. 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://www.iom.int/news/irregular-migrant-refugee-arrivals-europe-top-one-million-2015-iom

nejvyužívanější, která zahrnuje jak cestu po moři z Turecka na Kypr či jih Řecka, tak po souši ze severního Turecka do Řecka. To znamená 821 000 migrantů ze Sýrie, Iráku a Afghánistánu, kteří si zvolili tuto méně riskantní mořskou trasu (často i bez pomoci pašeráků lidí).[95]

Obrázek č. 2: Migrační trasy vedoucí do Evropské unie

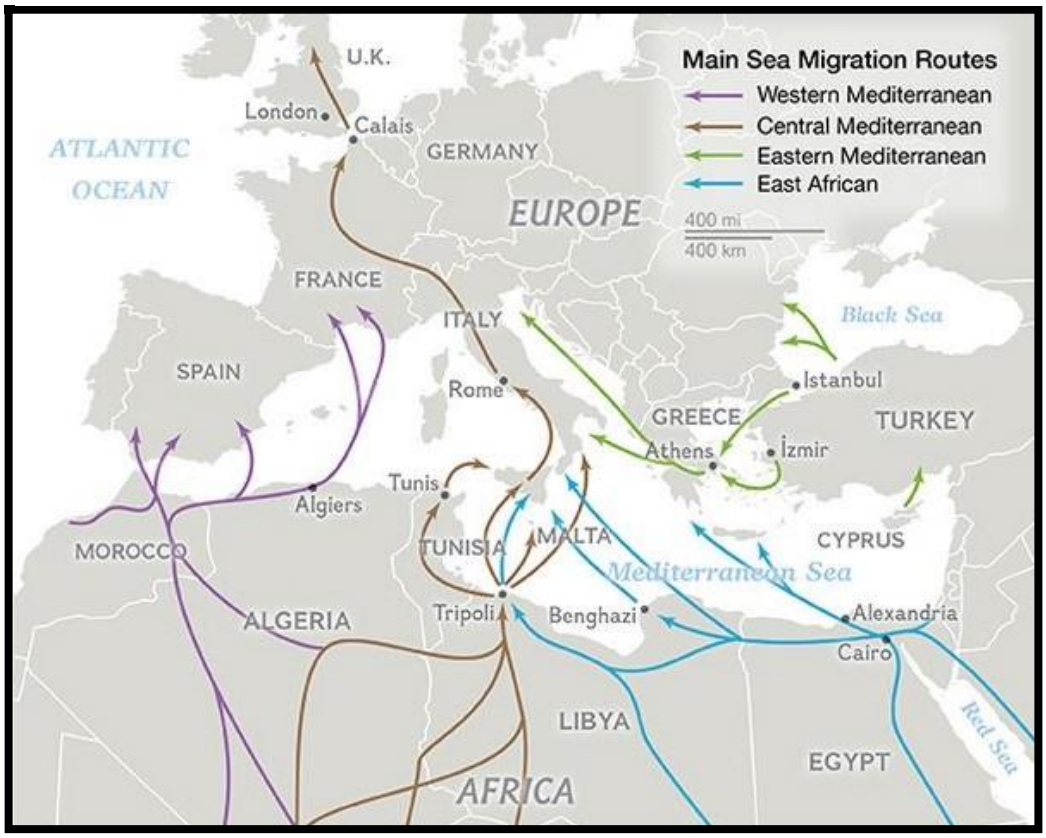

Zdroj: The World's Congested Human Migration Routes in 5 Maps. In: *IOM: The UN Migration Agency* [online]. 2015 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: http://weblog.iom.int/world%E2%80%99s-congested-human-migration-routes-5-maps

4.2 Trendy vývoje

Tato kapitola by měla vzhledem k rozsáhlosti vývoje do detailu naznačit krátkodobý vývoj migrační krize pouze od roku 2015 do roku 2017, kde bude využívat data z Evropského statistického úřadu – Eurostat. Migrační krize dosáhla svého vrcholu v roce 2015, kdy se počet příchozích migrantů do jižní Evropy

[95] Irregular Migrant, Refugee Arrivals in Europe Top One Million in 2015: IOM. In: *International Organization for Migration* [online]. 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://www.iom.int/news/irregular-migrant-refugee-arrivals-europe-top-one-million-2015-iom

poprvé přehoupl přes milník jednoho milionu, z čehož naprostá většina zvolila cestu do Evropy přes Středozemní moře. V roce 2016 je vidět znatelný pokles na necelých 400 000 příchozích, kterého bylo dosáhnuto především díky výše zmiňované březnové dohodě mezi Evropskou unií a Tureckem. (viz Tabulka č. 1) I přestože došlo v roce 2016 k razantnímu poklesu příchozích přes Středozemní moře, úmrtnost provázející tuto cestu vzrostla na 5 082 obětí. (viz Tabulka č. 2)

Tabulka č. 1: Počet příchozích migrantů

Počet příchozích migrantů			
	po moři	po souši	celkem
2015	1 011 712	34 887	1 046 599
2016	363 401	24 338	387 739
2017	172 362	14 406	186 768

Zdroj: Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond: 2016, 2017, 2018. (vlastní úprava)[96]

Tabulka č. 2: Úmrtnost

Úmrtnost	
2015	3 770
2016	5 082
2017	3 119

Zdroj: Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond: 2016, 2017, 2018. (vlastní úprava)[97]

[96] Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond: 2015 In: *International Organization for Migration* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: https://www.iom.int/sites/default/files/situation_reports/file/Mixed-Flows-Mediterranean-and-Beyond-Compilation-Overview-2015.pdf
Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond: 2016. In: *International Organization for Migration* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/2016_Flows_to_Europe_Overview.pdf
Migration flows to Europe: 2017 Overview. In: *International Organization for Migration* [online]. 2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/2017_Overview_Arrivals_to_Europe.pdf
[97] Tamtéž.

Graf č. 1: Celkový počet prvních žádostí o azyl

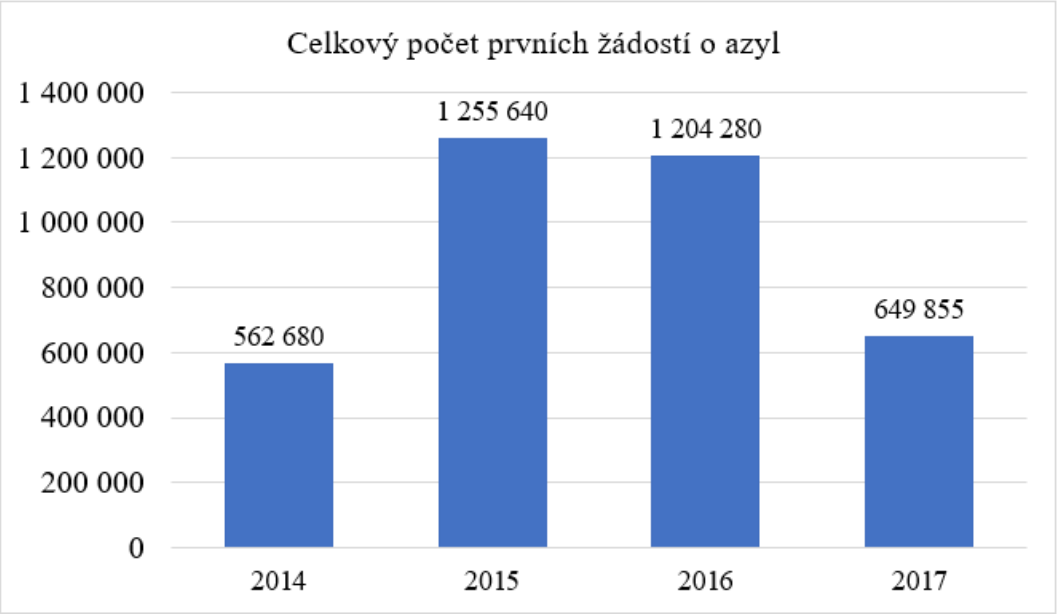

Zdroj: Asylum in the EU Member States: 2015, 2016, 2017, 2018. (vlastní úprava)[98]

Společně s nárůstem příchozích migrantů samozřejmě vzrostl i celkový počet prvních žádostí o azyl v Evropské unii, který následoval stejný trend a dosáhl svého maxima v roce 2015 s 1 255 640 žádostmi. (viz Graf č. 1)

[98] Asylum in the EU Member States: 650 000 first-time asylum seekers registered in 2017. In: *Eurostat: news release* [online]. 2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8754388/3-20032018-AP-EN.pdf/50c2b5a5-3e6a-4732-82d0-1caf244549e3
Asylum in the EU Member States: EU Member States granted protection to more than 185 000 asylum seekers in 2014. In: *Eurostat: news release* [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6827382/3-12052015-AP-EN.pdf/6733f080-c072-4bf5-91fc-f591abf28176
Asylum in the EU Member States: 1.2 million first time asylum seekers registered in 2016. In: *Eurostat: news release* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1
Asylum in the EU Member States: Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015. In: *Eurostat: news release* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6

Nejčastější země původu prvních žadatelů o azyl můžete vidět v následující tabulce i konkrétním počtem žádostí, kdy na prvním místě jsou žadatelé pocházející ze Sýrie. Další příčky obsadily země Blízkého východu a Nigérie. Překvapující může být čtvrté a páté místo, které obsadily Kosovo a Albánie, jejichž obyvatelé se rozhodli opustit tyto země především z ekonomických důvodů.[99] (viz Graf č. 2)

Graf č. 2 Top 5 zemí původu a jejich počet prvních žádostí o azyl

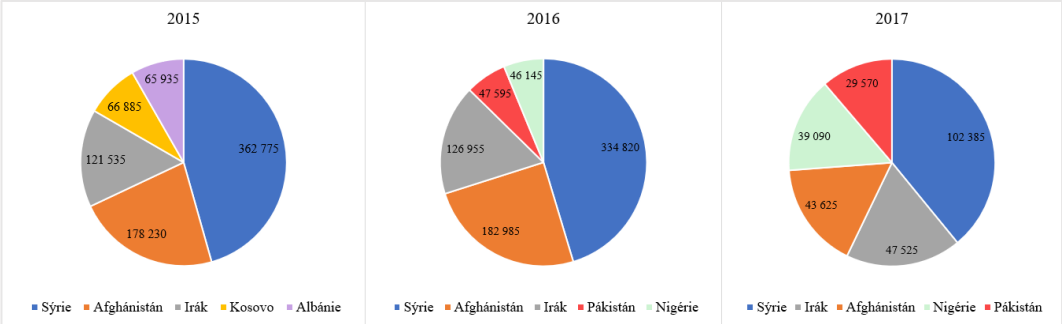

Zdroj: Asylum in the EU Member States: 2016, 2017, 2018. (vlastní úprava)[100]

V médiích je často zmiňovaný věk a pohlaví migrantů, kteří přicházejí do Evropy. Z poslední tabulky je zřejmé, že nejpočetnější skupinu tvoří migranti ve věku od 18 do 34 let, kterou následuje skupiny s migranty mladšími 18 let. Pohlaví migrantů, ve kterém převládají o téměř polovinu muži, může být vysvětleno teorií

[99] DELAUNEY, Guy. Migrant crisis: Explaining the exodus from the Balkans. In: *BBC* [online]. 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.bbc.com/news/world-europe-34173252.

[100] Asylum in the EU Member States: 650 000 first-time asylum seekers registered in 2017. In: *Eurostat: news release* [online]. 2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8754388/3-20032018-AP-EN.pdf/50c2b5a5-3e6a-4732-82d0-1caf244549e3

Asylum in the EU Member States: 1.2 million first time asylum seekers registered in 2016. In: *Eurostat: news release* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7921609/3-16032017-BP-EN.pdf/e5fa98bb-5d9d-4297-9168-d07c67d1c9e1

Asylum in the EU Member States: Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015. In: *Eurostat: news release* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6

migračních sítí, kdy se muži jako prvotní migranti usídlí v hostitelské zemi a teprve pokud budou úspěšní, dojde ke sloučení rodin. (viz Tabulka č. 3)

Tabulka č. 3: Věk a pohlaví migrantů

Věk a pohlaví migrantů					
		mladší 18 let	18 - 34 let	35 - 64 let	celkem
2015	ženy	130 885	140 510	68 520	339 915
	muži	236 370	527 730	142 875	906 975
2016	ženy	155 330	156 330	72 850	384 510
	muži	229 470	460 460	120 940	810 870
2017	ženy	84 280	85 900	42 925	213 105
	muži	116 155	248 905	67 520	432 580

Zdroj: Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex. In: *Eurostat* [online]. 2018 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do (vlastní úprava)

4.3 Reakce Evropské unie

Evropská unie reagovala na migrační krizi rozsáhlou řadou opatření a návrhů. Jedním ze základních zastřešujících dokumentů je **Evropský program pro migraci**, který byl schválen 13. května 2015.[101] Druhým pak je sdělení **Směrem k reformě společného evropského azylového systému a posilování legálních cest do Evropy** z 6. dubna 2016.[102] Společně tyto dokumenty udaly jednotný směr dalšího směřování legislativních prací. Hlavní okruhy, kterým se dokumenty věnují, se týkají 6 témat, z nichž pět se vyznačuje určitými tendencemi posilování jednotné imigrační politiky Evropské unie.

Evropská unie poskytuje operativní a finanční podporu členským státům, které jsou nejvíce postiženy migrační krizí. Mimo uvolňování finančních prostředků z unijních fondů je jedním z konkrétních opatření vysílání podpůrných týmů unijních agentur do tzv. **hotspotů**, které samy vytvoří postižené členské země. Unijní agentury *Frontex*, *Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu* (EASO) a

[101] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A European Agenda On Migration. In: *European Commission* [online]. Brussels, 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf

[102] Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: Towards a Reform of the Common European Asylum System and Enhancing Legal Avenues to Europe. In: *EUR-Lex: Access to European Union Law* [online]. Brussels: European Commission, 2016 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0197&from=EN

Europol budou spolupracovat na místě s členskými státy a urychlovat identifikaci a registraci příchozích migrantů společně se zahájením azylového řízení. Zároveň budou pomáhat s koordinací návratu těch migrantů, kterým nebyla přiznána mezinárodní ochrana a s vyšetřováním nelegálních převaděčských sítí. Tato spolupráce by měla přispět k zajištění pořádku a vnitřní ochrany Evropské unie. V praxi mělo fungovat 5 hotspotů v Řecku a 6 hotspotů v Itálii, nicméně pokrok v jejich vytváření byl pomalejší, než vyžadovala velikost problému. I přesto se hotspotům podařilo registrovat téměř 100 % příchozích migrantů a výrazně tak přispěly k zavedení pořádku v přijímání migrantů.[103]

Dalším poněkud kontroverzním okruhem je **přerozdělování migrantů** mezi členskými státy oproti Dublinskému nařízení, které stanovuje projednání žádosti o azyl v tom státě, ve kterém migrant poprvé vstoupí do Evropské unie. Přerozdělování by tak mělo ulevit přijímajícím členským státům (Itálii a Řecku). Prvotní návrh byl založen na dobrovolném závazku členských států, druhý již na principu povinných kvót.[104] Toto přerozdělování se mělo týkat migrantů, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu a mají i regulérní možnost ji získat. Komise vytvořila 4 kritéria, podle kterých se měl určit počet migrantů, kteří budou přerozděleni do jednotlivých členských států, a která vyjadřují schopnost členských států tyto migranty přijmout, aniž by se tím způsobil problém pro daný členský stát. Komise navrhla dva typy přerozdělování: dočasné a trvalé, které by probíhalo ve spolupráci s hotspoty a unijními agenturami. Nicméně sama Komise v březnu roku 2016 hodnotí míru přerozdělování jako neuspokojivou, která je způsobena i neochotou některých členských států se na relokaci podílet.[105]

Další **harmonizace azylové politiky** by měla vést k vytvoření jednotného azylového systému Evropské unie, jehož základy byly položeny již na evropském zasedání v Tampere v roce 1999. Harmonizací bylo myšleno zavedení jednotného azylového řízení ve všech členských státech, kterým by se sjednotilo a urychlilo

---

[103] NEVILLE, Darren, Sarah SY a Amalia RIGON. *On the frontline: the hotspot approach to managing migration*. Brussels: European Parliament, 2016, 58 s. Dostupné také z: http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556942/IPOL_STU(2016)556942_EN.pdf. Str. 44

[104] *ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/1523 ze dne 14. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka*. In: . Úřední věstník Evropské unie, 2015, L 239, s. 146-156. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1523&from=CS

[105] Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council: First report on relocation and resettlement. In: *European Commission* [online]. Brussels, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-165-EN-F1-1.PDF

posuzování žádostí o azyl. Úřad EASO by měl být také reformován a získat nové kompetence a pravomoci. Tato reforma azylového systému měla za cíl mimo zjednodušení a zkrácení azylového řízení pro žadatele s právem na mezinárodní ochranu, také odrazení žadatelů od druhotného pohybu po Evropské unie za lepšími podmínkami v azylovém řízení. Při zamezení druhotného pohybu tak pro žadatele vzniká záruka rovného a odpovídajícího zacházení, které při daných možnostech může znamenat i lepší integraci do společnosti daného členského státu.[106]

Klíčovým prostředkem k řešení migrační kromě povinných přerozdělovacích kvót by měla být také více integrovaná správa vnějších hranic. **Evropská pohraniční a pobřežní stráž** (EPPS) byla vytvořena nařízením, které vstoupilo v platnost 6. října 2016.[107] Evropská pohraniční a pobřežní stráž vznikla spojením spolupráce Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (původní Frontex) a vnitrostátních složek členských států, které jsou odpovědné za správu hranic, která stále zůstává v jejich kompetenci, avšak v úzké spolupráci a pod dohledem EPPS. Tato spolupráce měla lépe zabezpečit a chránit vnější hranice tak, aby nebyl ohrožen schengenský prostor bez vnitřních hranic a tím zvýšit i bezpečnost občanů Evropské unie, kterým zůstane zachována možnost volného pohybu po Unii.[108]

Dalším krokem pro omezení neregulované imigrace bylo rozšíření legálních možností pro vstup žadatelů usilujících o mezinárodní ochranu. Komise představila **program přesídlování uprchlíků** ze třetích zemí přímo do Evropské unie, které mělo být dobrovolné pro členské státy.[109] Zároveň se Komise pokusila o reformu systému tzv. modrých karet – povolení k dlouhodobému pobytu cizince za účelem

---

[106] Dokončení reformy společného evropského azylového systému: dosažení účinné, spravedlivé a humánní azylové politiky. In: *European Commission* [online]. Brusel, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2433_cs.htm

[107] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 a zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutí Rady 2005/267/ES. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, L 251, s. 1-76. ISSN 1977-0626. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:251:FULL&from=CS

[108] Chránit vnější hranice Evropy má evropská pohraniční a pobřežní stráž. In: *European Commission* [online]. Štrasburk, 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6327_cs.htm

[109] Závěry zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o přesídlení 20 000 osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, prostřednictvím mnohostranných a vnitrostátních programů. In: *Rada Evropské unie* [online]. Brusel, 2015 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11130-2015-INIT/cs/pdf

výkonu zaměstnání, které vyžaduje vysokou kvalifikaci. Reforma by snížila požadavky na žadatele o modré karty a tím zatraktivnila tento systém pro cizince.[110]

V neposlední řadě je v Evropském programu o migraci zmíněna **nutnost spolupráce se zeměmi původu a tranzitními zeměmi**. Nejlogičtějším partnerem se stalo Turecko, které se po vzájemné dohodě s Evropskou unií zavázalo přijímat zpět všechny migranty, které nesplňují podmínky žadatelů o mezinárodní ochranu a pronikli do Řecka z tureckého území. Výměnou za to jim měla být poskytnuta masivní finanční pomoc, která jim měla ulehčit řešení problémů, které by jim mohly vzniknout právě při navracení migrantů. Dále schéma pro přesídlování syrských uprchlíků z tureckých uprchlických táborů v systému 1:1, kdy za každého navráceného nelegální migranta bude do Unie přesídlen jeden syrský občan. Turecko se zavázalo také o přijetí dostatečných opatření v boji proti vzniku nových nelegálních tras do Evropské unie. Unie se také zaručila zrušit vízovou povinnost pro turecké občany při vstupu do Evropské unie. Posledním závazkem pak bylo pokračování v jednání o přístupu Turecka k Evropské unii.[111] Unie by chtěla spolupracovat také se státy severní Afriky a Blízkého východu, ze kterých pochází většina příchozích migrantů. Spolupráce měla mít podobu především humanitární pomoci a systémů legální migrace pro vybrané uprchlíky výměnou za pomoc v boji s převaděčskými skupinami.

4.4 Možná řešení migrační krize

Nutností pro stabilní řešení migrační krize je plné prosazování stávajících právních předpisů Evropské unie, které se týkají nelegální migrace a žadatelů o azyl a zajištění, aby tyto předpisy byly dodržovány efektivně, ale zároveň by mělo být zachováno humánní jednání s migranty, kteří buďto čekají na udělení azylu či budou deportování z Evropské unie.[112] Efektivnosti může být dosahováno, pokud všechny složky zainteresované v procesu jak na operační, tak politické úrovni

[110] Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysoce odborné dovednosti. In: *EUR Lex: Access to European Union Law* [online]. Štrasburk, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0378&from=EN

[111] Prohlášení EU a Turecka, 18. března 2016. In: *Evropská rada, Rada Evropské unie* [online]. 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/

[112] MAVRODI, Georgia. Common EU policies on authorised immigration : past, present and future. In: *European University Institute*[online]. London School of Economics and Political Science, 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://cadmus.eui.eu//handle/1814/36115

budou umět pracovat se systémy, které sdílí veškeré informace, které budou nadále využívat a analyzovat při vytváření nových politik ve prospěch obou stran.

Další zefektivnění řešení by mohla přinést revize Dublinských dohod, která by zahrnula praktičtější systém redistribuce, který by zohledňoval potřeby migrantů a dodržování standardů lidských práv a současně respektoval národní politiky a cítění členských států tak, aby docházelo ke spravedlivému přerozdělování migrantů ze zatížených zemí.[113] Následkem této revize by mohlo docházet k lepší integraci uprchlíků do společností členských států. Jednou z možností redistribuce migrantů by mohlo být privatizování části relokačního systému, do kterého by se mohly zapojit nevládní organizace, církev i samotní občané členských států. Podobné systémy byly implementovány ve Spojených státech Amerických a Kanadě a byly poměrně úspěšné.[114]

Reforma systému tzv. modrých karet a zmírnění požadavků na legálně příchozí migranty by mohly být rozšířeny i o nový systém podněcující i méně vzdělané pro snahu o legální vstup, pokud by měli ulehčen přístup k získání zaměstnání a bydlení, které by jim mohlo umožnit prohloubení integrace do většinové společnosti a pomoci tak Evropské unii odstranit potenciální problémy se snižujícím se počtem pracovní síly.[115] Zároveň je potřeba pokračovat ve spolupráci se třetími zeměmi v boji proti převaděčským sítím. Šířením informací o možnosti legálního vstupu by se pak mohlo předcházet katastrofám, které provází nelegální migranty, kteří pro cestu do Evropy využívají služeb převaděčů. [116]

---

[113] CARRERA, Sergio, Steven BLOCKMANS, Daniel GROS a Elspeth GUILD. *The EU's Response to the Refugee Crisis: Taking Stock and Setting Policy Priorities*. Brussels: Centre for European Policy Studies, 2015, **20**(16).

[114] TSOURDI, Evangelia a Philippe DE BRUYCKER. *EU Asylum Policy: In Search of Solidarity and Access to Protection*. Migration Policy Centre, EUI, 2015, **2015**(06). ISBN 978-92-9084-313-9. Dostupné také z: http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/35742/MPC_PB_2015_06.pdf?sequence=1

[115] MAVRODI, Georgia. Common EU policies on authorised immigration : past, present and future. In: *European University Institute*[online]. London School of Economics and Political Science, 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://cadmus.eui.eu//handle/1814/36115

[116] Annual Risk Analysis 2015. In: *Frontex* [online]. Warsaw, 2015 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2015.pdf

Dlouhodobějším a velmi obtížným cílem nejen Evropské unie by mělo být řešení zakořeněných problémů v zemích původu. Pomoc při řešení konfliktů a následná humanitární a finanční pomoc, která by pomohla přinést těmto zemím zpět stabilitu a základní zdravotní, sociální a vzdělávací systém, a tím by vyřešila prvotní problémy, které způsobují masivní pohyb uprchlíků.

V neposlední řadě by mohl být vytvořen globální systém, do kterého by byly zapojeny země po celém světě, které by se v případě nouze zapojily do řešení humanitárních krizí, které by dosáhly určitého rozsahu, jenž by byl předem stanovený stejně jako eventuální formy pomoci.[117]

[117] TSOURDI, Evangelia a Philippe DE BRUYCKER. *EU Asylum Policy: In Search of Solidarity and Access to Protection*. Migration Policy Centre, EUI, 2015, 2015(06). ISBN 978-92-9084-313-9. Dostupné také z: http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/35742/MPC_PB_2015_06.pdf?sequence=1

5. Reakce členských států Evropské unie

Pro lepší porozumění imigrační problematiky v souvislosti s Evropskou unií je nutné se konkrétněji zabývat jednotlivými členskými státy. Toto zaměření poskytuje analytičtější přístup k tomu, jak současné právní předpisy ovlivňují různé státy v závislosti na dostupných zdrojích, zeměpisné poloze a jejich vlivu v rámci Evropské unie. Tento přístup nabídne jasnou představu o tom, jakou roli hrály legislativní instituce Evropské unie při řešení současné migrační krize. Zatímco některé státy reagovaly pozitivně na povinnosti uložené nedávnými nařízeními a směrnicemi, jiné byly spíše laxní při interpretaci evropských pravidel. To vedlo ze strany obyvatelstva buď k přímému odporu vůči Evropské unii anebo k solidárnějšímu pohledu na současné humanitární otázky. Jiné státy, zejména v jižní Evropě, se spíše, než o legislativní otázky zajímají o pomoc od ostatních členských států, která může mít formu jak finanční, tak humanitární. Při pohledu na Německo, Českou republiku a Itálii se objeví hlavní perspektivy a ideologie v rámci Evropské unii v oblasti migrační politiky a také systémové problémy, kterým čelí.

Analýza států, které reprezentují extrémně rozdílné přístupy, jež jsou charakteristické pro vlády i veřejnost v jiných členských státech, pomáhá celkově podchytit náladu v Evropské unii, která po nástupu migrační krize v členských státech panuje. Německo stojí na prvním místě nejen mezi nejoblíbenějšími destinacemi migrantů, ale také v žebříčku zemí, které byly k přijímání migrantů nejsolidárnější, což ukazuje kladný poměr mezi udělenými azyly a odmítnutými žádostmi. Česká republika naopak nepatří mezi oblíbené destinace migrantů, ale i přesto byl proces udělování azylů striktní. Itálie jako jedna z prvních zemí, které

migranti dosáhnou, nemá v podstatě v přijímání na vybranou, nicméně kladně přijatých prvních žádostí o azyl je méně než těch odmítnutých. (viz Graf č. 3)

Graf č. 3: Rozhodnutí o přijetí první instance ve vybraných státech

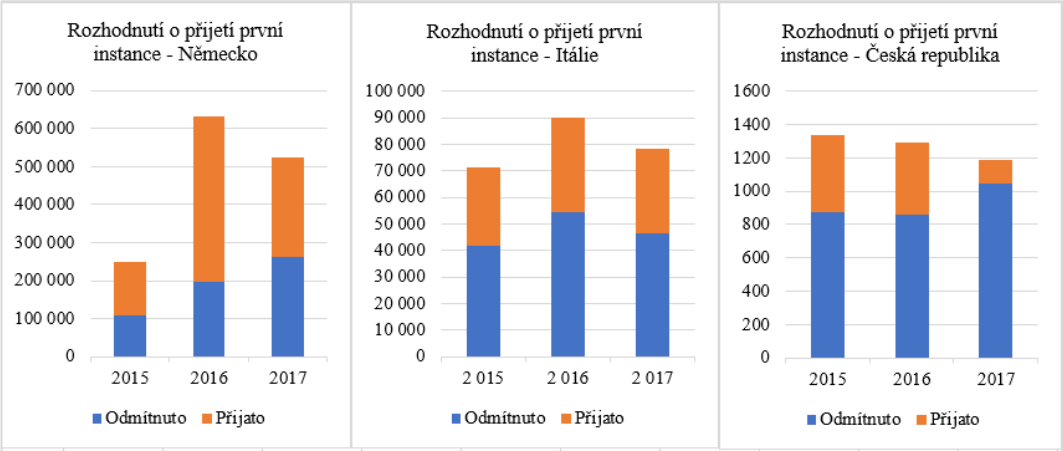

Zdroj: First instance decisions on applications by citizenship, age and sex Annual aggregated data. In: *Eurostat* [online]. 2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asydcfsta&lang=en (vlastní úprava)

5.1 Spolková republika Německo

Během posledního desetiletí se Německo, vedené kancléřkou Angelou Merkelovou, stalo klíčovým vůdčím státem Evropské unie. S využitím svých zdrojů, rostoucí ekonomiky a silného vlivu v rámci Evropy se tento členský stát stal hlavním hlasem v debatě o migrační krizi i jejím řešení. Německo přijalo svou roli hlavní destinace migrantů vstupujících do Evropy, poskytlo významné finanční prostředky i pomoc a pomohlo vytvářet evropskou společnou imigrační politiku. Díky této roli se Německo de facto stalo zástupcem Evropské unie, co se týče migrační krize.[118]

Z historického hlediska bylo Německo zemí s otevřenou náručí už od skončení druhé světové války. Mezi lety 1955 a 1973 přišlo do západního Německa více než 2 miliony lidí s programem pro tzv. Gastarbeitery – pracovníky z především Turecka, Jugoslávie, Itálie, Řecka a Španělska, kteří měli pomoci obnovit válkou zničenou ekonomiku. Další milion příchozích byl ze zemí východní

[118] Vedení rozhovorů a vyjednávání mezi Evropskou unií a Tureckem se ujala především německá kancléřka Angela Merkelová.

Evropy a Sovětského svazu. Více než 3 miliony Němců se také po skončení studené války rozhodly vrátit do Německa.[119] Německo je v současnosti evropskou zemí s největší populací přistěhovalců, která tvoří 14,7 % obyvatelstva (12 105 400 lidí).[120] Mimo etické a historické důvody, které jsou pro porozumění německého přístupu klíčové, jsou tu také ekonomické benefity, které může migrační vlna do Německa paradoxně přinést. Německo čelí silnému demografickému stárnutí obyvatelstva, které by mohlo v roce 2020 dosáhnout do bodu, kdy německému pracovnímu trhu budou chybět 2,4 miliony pracovníků.[121] Vzhledem k tomu, že poměrně velké množství Syřanů disponuje vyšším vzděláním, které jim může pomoci získat v Německu práci, mohou obě strany z nastalé situace těžit.[122]

Německo vždy stálo v čele implementování evropských nařízení do svých zákonů a trvalo na jejich dodržování i ostatními členskými státy tak, aby byla zachována koheze a efektivnost společných politik. Nicméně v létě 2015 se německá ideologie změnila, když nespokojenost Německa s dodržováním imigračních politik v Itálii a Řecku, které nezvládaly řídit drtivý příchod migrantů, dospěla do bodu, kdy Německo odstoupilo od Dublinské dohody a přestalo tak kontrolovat, kde migranti vstoupili do Evropské unie, a tím migrantům umožnila prakticky neomezený přístup do Německa prostřednictvím sekundárních pohybů. Při snaze tyto pohyby omezit a kvůli přeplněnosti vlastní přijímacích center neúmyslně vytvořilo další precedens při znovu zavedení dočasných hraničních kontrol na hranici s Rakouskem. Tento krok následovaly Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, Srbsko, Chorvatsko, Polsko, Česká republika a Rakousko z obavy zvýšeného počtu příchozích migrantů.[123] Na druhou stranu Německo bylo první zemí, která implementovala humanitární program pro syrské uprchlíky v roce 2013 a pokračovala rozšiřováním listu bezpečných třetích zemí, zkracováním procesu

---

[119] LEE, Erica. European Migration Crisis: Germany's Response. In: *The Institute of International and European Affairs* [online]. Dublin, 2015 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: http://www.iiea.com/ftp/Publications/2015/Germany_migration_crisis_Germany's_response.pdf

[120] Foreign-born population by country of birth. In: *Eurostat* [online]. 2017, 1 January 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Foreign-born_population_by_country_of_birth,_1_January_2017_.png

[121] LEE, Erica. European Migration Crisis: Germany's Response. In: *The Institute of International and European Affairs* [online]. Dublin, 2015 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: http://www.iiea.com/ftp/Publications/2015/Germany_migration_crisis_Germany's_response.pdf

[122] ILGIT, Asli a Audie KLOTZ. Germany: Epicentre of the EU Migration Crisis. In: *The World Financial Review* [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.worldfinancialreview.com/?p=4670

[123] PASTORE, Ferruccio. The next big European project? The migration and asylum crisis: a vital challenge for the EU. In: *Norwegian Institute of International Affairs* [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/301101/NUPI_Policy_Brief_25_15_Pastore.pdf?sequence=3&isAllowed=y

schvalování azylu a uvolňováním restrikcí týkajících se pracovních povolení a povolení k pohybu.[124] Německo si vytvořilo vlastní redistribuční systém, kdy se příchozí migranti musí registrovat v jednom z více než 20 center, a v rámci kterého jsou potom migranti relokováni do jednotlivých německých států.[125]

Podle průzkumů veřejného mínění prováděných v letech 2015, 2016 a 2017 Evropskou komisí se zdá, že i německá veřejnost je vůči pomoci migrantům a uprchlíkům poměrně otevřena. V roce 2017 87 % německých respondentů uvedlo, že by Německo mělo uprchlíkům pomoci. Je to pro ně důležité nejen z humanitárního a solidárního hlediska, ale i z toho důvodu, že mohou německé společnosti na oplátku něco přinést.[126] Je nutné říci, že více Němců upřednostňuje migranty z ostatních členských zemí, ale i přesto je 53 % respondentů vidí pozitivně i příchozí ze třetích zemí.[127] Poněkud paradoxně pak Němci uvedli jako největší problém Německa imigraci, který se ale během dvou let prakticky o polovinu snížil. Co se týče terorismu, který si společnost často spojuje s migrační krizí a imigrací, ten dosáhl jako problém druhého místa v roce 2016, kdy respondenti pravděpodobně reagovali na teroristické útoky ve Francii v listopadu 2015, které už se do průzkumu z roku 2015 nepromítli. (viz Graf č. 4)

---

[124] ILGIT, Asli a Audie KLOTZ. Germany: Epicentre of the EU Migration Crisis. In: *The World Financial Review* [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.worldfinancialreview.com/?p=4670

[125] Tzv. Konigsteiner Key
Initial Distribution of Asylum-Seekers (EASY). In: *Federal Office for Migration and Refugees* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.bamf.de/EN/Fluechtlingsschutz/AblaufAsylv/Erstverteilung/erstverteilung-node.html

[126] Die öffentliche Meinung in der Europäischen Union: 2017. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

[127] Die öffentliche Meinung in der Europäischen Union: 2016. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Graf č. 4: Největší problémy Německa z pohledu Němců

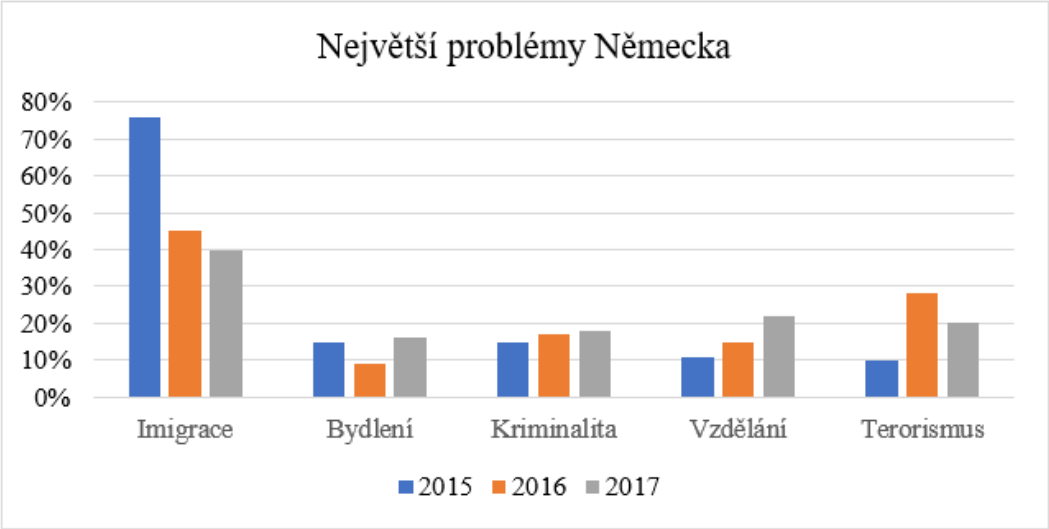

Zdroj: The Key Indicators: Germany. 2015, 2016, 2017. (vlastní úprava)[128]

Největší problémy Evropské unie z pohledu Němců můžete vidět v Grafu č. 5, ve kterých se odráží problémy Německa. I přestože 63 % respondentů v roce 2015 uvedlo, že spíše nedůvěřují institucím Evropské unie, 82 % by bylo pro zavedení jednotné společné migrační politiky Evropské unie a 79 % by bylo pro zavedení jednotné obranné a bezpečnostní politiky Evropské unie. Podobná čísla se objevovala i v průzkumech v letech 2016 a 2017. Zároveň většinová německá společnost nahlíží na Evropskou unii spíše pozitivně až neutrálně.[129]

[128] The Key Indicators: Germany. In: European Commission: Standard Eurobarometer 84 [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

[129] The Key Indicators: Germany. In: European Commission: Standard Eurobarometer 84 [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Graf č. 5: Největší problémy Evropské unie z pohledu Němců

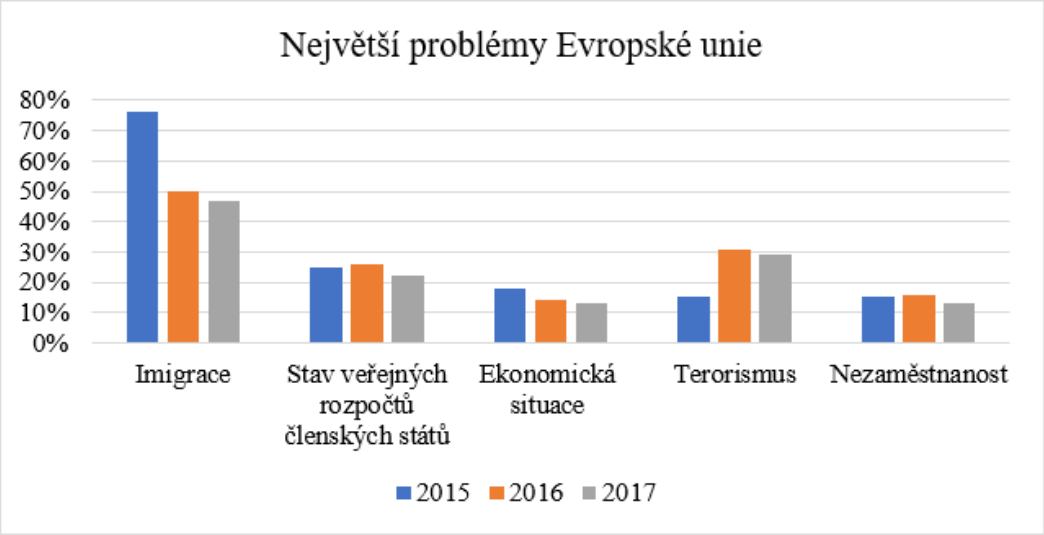

Zdroj: The Key Indicators: Germany. 2015, 2016, 2017. (vlastní úprava)[130]

Nálady ve společnosti reflektují i volby do německého Spolkového sněmu, kdy v roce 2017 posílily pravicové strany, které využily migrační krize a problémů s ní spojených, kterých si je německá společnost vědoma, a cílily přesně na ty voliče, kteří zastávají spíše negativní názor vůči Evropské unii a migrační krizi. (viz Graf č. 6) Krajně pravicová populistická strana Alternativa pro Německo (AfD) ve volbách oproti roku 2013 posílila o 8 % a středně pravicová Svobodná demokratická strana (FDP), která se považuje za protipól k vládní politice, získala 10,7 % a vrátila se po stranické krizi do Spolkového sněmu. Vládnoucí strany naopak zaznamenaly propad – Křesťanskodemokratická unie Německa (CDU) kancléřky Angely Merkelové ztratila necelých 8 % hlasů a po dlouhých vyjednáváních se Sociálnědemokratickou stranou Německa (SPD) a Křesťansko-sociální unií Bavorska (CSU) vytvořila vládnoucí koalici a stala po čtvrté německou kancléřkou.[131]

[130] The Key Indicators: Germany. In: European Commission: Standard Eurobarometer 84 [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

[131] Das komplette Team Merkel. In: *Zeit Online* [online]. 2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-02/grosse-koalition-kabinett-angela-merkel-minister

Graf č. 6: Volby do Spolkového sněmu 2013 vs. 2017

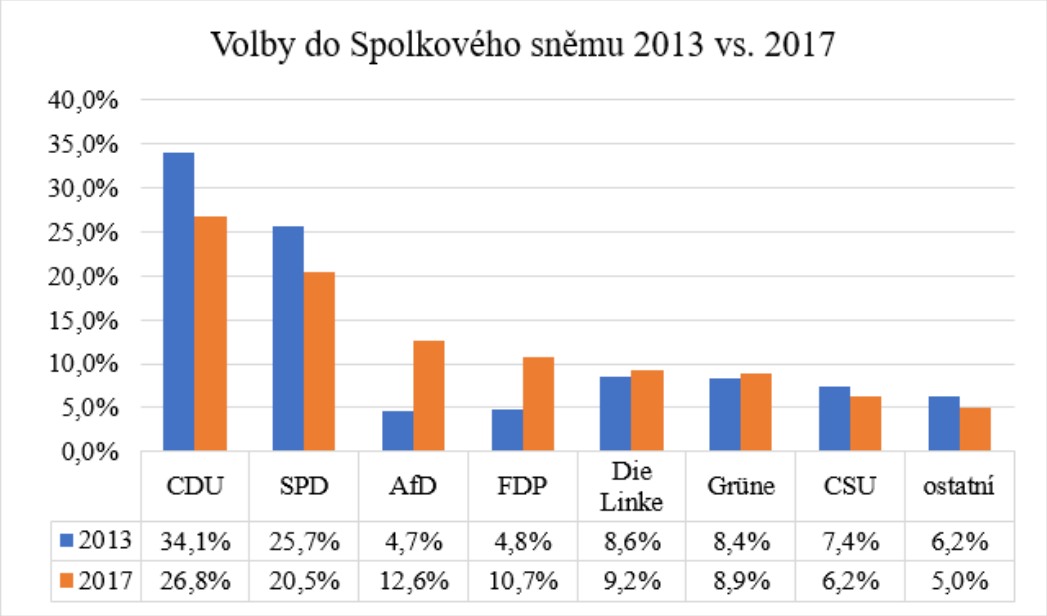

Zdroj: Bundestagswahl 2017: Endgültiges Ergebnis. In: *Der Bundeswahlleiter* [online]. Berlin, 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: https://www.bundeswahlleiter.de/info/presse/mitteilungen/bundestagswahl-2017/34_17_endgueltiges_ergebnis.html (vlastní úprava)

Inkluzivnější přístup Německa odráží mnoho klíčových prvků a ideologií uvedených v Evropské agendě o migraci a následných evropských legislativních dokumentů. Prostřednictvím intenzivnějšího humanitárního úsilí a posilováním azylových politik, které podporují programy redistribuce a relokace zavedené Evropskou unií. Německo využilo svého vedoucího postavení v Evropské unii k řešení migrační krize prostřednictvím holistického a humánnějšího pohledu, kdy solidarita je brána velmi vážně (nejen politiky, ale i širokou veřejností), ale zároveň je nutné, aby se na řešení migrační krize podílely všechny členské státy.

5.2 Itálie

V posledních letech Itálie čelí naprosto unikátním migračním vlnám, které začaly prudce narůstat po vypuknutí tzv. Arabského jara v roce 2011. Itálie patří mezi dvě hlavní země, které si migranti vybírají pro vstup do Evropy. Je to dáno především její geografickou polohou, kdy Pelagické ostrovy (Lampedusa, Linosa a Lampione) jsou prakticky na dohled Libyi a Tunisku, čehož využívají sítě převaděčů, kteří cílí přímo na Pelagické ostrovy nebo alespoň prostor mezinárodních vod.[132] Kontrola pobřeží a správa migrace, která probíhá především po moři, je pak mnohem složitější než kontrola vnitřních hranic.

Na rozdíl od Německa, v Itálii v minulosti neprobíhala debata o tom, zda se se Itálie stává zemí, do které míří davy migrantů. Jedním z důvodů je masivní emigrace, které musela čelit v letech 1860 a 1985, kdy Itálii opustilo téměř 30 milionů lidí, kteří se snažili uniknout chudobě kvůli špatné ekonomické situaci.[133] První výraznější příchod migrantů byl až ke konci 80. let 20. století, kdy došlo ke zlepšování ekonomické situace, a do Itálie přišli migranti především z Maroka, Tuniska, Senegalu a Filipín. Vzhledem k tomu Itálie v minulosti nikdy nepotřebovala striktnější imigrační zákony týkající se pracovní migrace. Zároveň italské vlády vyhlásily několik migračních amnestií, kvůli kterým bylo pro pracovní migranty velmi snadné získat pracovní povolení a jejich počet začal v průběhu let narůstat.[134] V 90. letech pak nastal boom v albánské migraci, kdy se kvůli válce v Jugoslávii rozhodly utéct tisíce Albánců. Volili nejčastěji také cestu po moři a Itálie reagovala vytvářením přijímacích center a udělováním krátkodobých víz. Je tedy vidět určité podobnosti se současnou migrační krizí.[135] Přestože se imigrační a azylová politika v Itálii začala rozvíjet mnohem později než v okolních státech, snažila se tak dělat v souladu s vizí společné azylové politiky Evropské unie a jejích nařízení a směrnic. Nicméně je zřejmé, že Itálie v posledních letech se zvyšujícím

---

[132] Lidé, kteří jsou zachráněni v mezinárodních vodách musí být transportováni do nejbližšího přístavu. United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982. In: *United Nations* [online]. 2018 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_overview_convention.htm

[133] BALDI, Stefano. a Raimondo. CAGIANO DE AZEVEDO. *La popolazione italiana verso il 2000: storia demografica dal dopoguerra ad oggi*. Bologna: Mulino, c1999. ISBN 88-150-6246-7.

[134] BOERI, Tito. Una grande sanatoria. Quando la prossima?. In: Lavoce.info [online]. 2002 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.lavoce.info/archives/21489/una-grande-sanatoria-quando-la-prossima/

[135] HERMANIN, Constanza. Immigration Policy in Italy: Problems and Perspectives. In: *Istituto Affari Internazionali* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.iai.it/en/pubblicazioni/immigration-policy-italy

počtem příchozích migrantů nezvládá dodržovat evropská pravidla. Důsledná identifikace a registrace migrantů byly tradičně ústřední záležitostí, kterou by Itálie bez pomoci evropských unijních agentur (viz Podkapitola 4.3) sama nezvládla. Jak již bylo zmíněno výše, podle tzv. Dublinských dohod, pokud vstoupí příchozí poprvé na půdu Evropské unie bez platných víz a nemají blízkou rodinu jinde v Evropě, měli by žádat o status uprchlíka a jejich žádost by měla být projednává ve státě, do kterého poprvé vstoupili. Poté, co Německo dočasně odstoupilo od Dublinských dohod v roce 2015, se Itálie stala především tranzitní zemí, ze které se migranti snaží dostat do severních bohatších států, kde mají šanci na získání azylu a vzhledem k početnějším skupinám migrantů lepší šanci na integraci do společnosti. Zároveň je pro žadatele oproti Itálii poskytován mnohem lepší servis v rámci přijímacích center.[136]

Italská vláda od roku 2013 začala vytvářet významné reformy imigrační politiky. Nejdůležitějším krokem bylo, že přestala přijímat nouzové vyhlášky a opatření, které by jinak celkově řídily přijímací procesy, a řídila je ve spolupráci s Evropskou unií, na kterou se obrátili nejen s žádostí o finanční podporu, ale také praktickou pomoc. Zároveň Itálie oslovila ostatní státy s žádostí o solidární přístup a svědomitý postoj k relokačním schématům, která by pomohla Itálii snížit břemeno, se kterým kvůli migrantům a jejich vizi o dokonalé Evropě bojuje.[137]

Italská společnost paradoxně nevnímá imigrační krizi jako největší italský problém. Tím se ukazuje být vysoká nezaměstnanost spojená s nespokojeností s úrovní ekonomické situace. (viz Graf č. 7)

[136] HERMANIN, Constanza. Immigration Policy in Italy: Problems and Perspectives. In: *Istituto Affari Internazionali* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.iai.it/en/pubblicazioni/immigration-policy-italy

[137] HERMANIN, Constanza. Immigration Policy in Italy: Problems and Perspectives. In: *Istituto Affari Internazionali* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.iai.it/en/pubblicazioni/immigration-policy-italy

Graf č. 7: Největší problémy Itálie z pohledu Italů

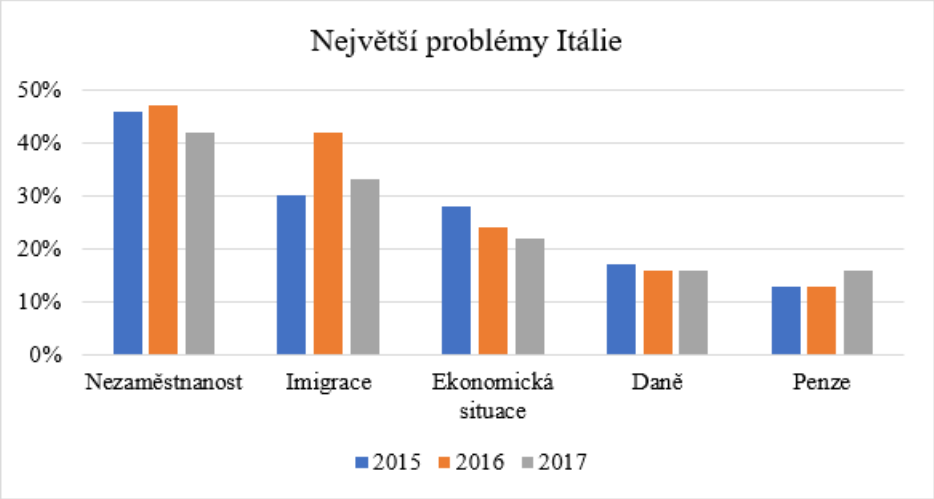

Zdroj: The Key Indicators: Italy. 2015, 2016, 2017. (vlastní úprava)[138]

Na druhou stranu se ale jejich uzavřenost ukazuje v rozdílných pohledech na příchozí migranty jak z ostatních členských států, tak třetích zemí, kdy je negativně vnímá více než polovina dotazovaných. Poněkud skeptičtí jsou Italové také vůči pomoci migrantům a uprchlíkům, kdy se podíl respondentů proti v letech 2015–2017 pohyboval v rozmezí 40 až 50 %.[139] Italové (55 %) mají pocit, že se imigranti po získání azylu dále neintegrují do společnosti a ničím nepřispívají.[140] Podle expertů na demografii je jedním z hlavních přínosů migrantů do Evropských společností právě jejich počet, který může pomoci oddálit demografické stárnutí a

[138] The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
[139] Opinione pubblica nell'Unione europea: 2017. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
Opinione pubblica nell'Unione europea: 2016. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
Opinione pubblica nell'Unione europea: 2015. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
[140] Opinione pubblica nell'Unione europea: 2017. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

vymírání evropských obyvatel. Sama Itálie je toho důkazem, protože migranti ze třetích zemí, kteří legálně pracují v Itálii, přispívají do důchodového a sociálního systému poměrně značnou částí (5 miliard euro).[141] Nicméně ale poprvé v 2016 klesla celková italská populace navzdory příchozím migrantům.[142]

Co se týče terorismu, který je často vnímán v souvislosti imigrací, byly výsledky v Itálii poněkud překvapivé, protože se vůbec nedostal mezi pět hlavních problémů Itálie. Na druhou stranu si Italové myslí, že imigrace je výrazným problémem Evropské unii, kdy ji na prvním místě uvedlo téměř 50 % respondentů. Na čtvrtém místě se pak umístil problém spojený s terorismem, který vykazuje stoupavou tendenci v průběhu posledních třech let. (viz Graf č. 8)

Graf č. 8: Největší problémy Evropské unie z pohledu Italů

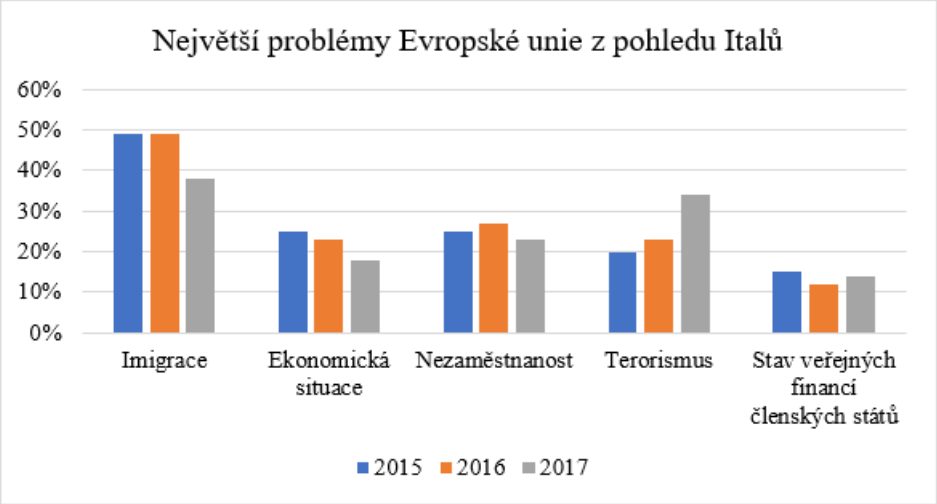

Zdroj: The Key Indicators: Italy. 2015, 2016, 2017. (vlastní úprava)

Podle italského pohledu na Evropskou unii se ukazuje, že většina Italů nedůvěřuje evropským institucím. Zároveň ale důvěřují evropským institucím téměř o polovinu více než národním institucím – vládě a parlamentu. I přes počáteční nedůvěru v evropské instituce ale vychází najevo, že všeobecný pohled na Evropskou unii a její fungování je spíše pozitivní a s tím se pojí i to, že majoritní

[141] Relazione del Presidente dell'INPS, Tito Boeri. In: INPS [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.inps.it/docallegatiNP/Mig/Allegati/Immigrazione_audizione_2007.pdf
[142] DOSSIER STATISTICO IMMIGRAZIONE 2016. In: *Dossier Statistico Immigrazione* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.dossierimmigrazione.it/eventi.php?qc=69

část Italů (65–70 %) je pro zavedení jednotných imigračních politik a jednotné obranné a bezpečnostní politiky pod hlavičkou Evropské unie.[143]

V Itálii také proběhly v letech 2013 a 2018 volby, ve kterých se ukázalo posilování protestních pravicových stran, které se dostaly do Poslanecké sněmovny italského parlamentu. Italské volby v roce 2018 měly prakticky dva vítěze, kdy jak středopravicová koalice Silvia Berlusconiho (Lega Nord, Forza Italia/PdL, F.D.I., N.C.I) tak Hnutí 5 hvězd (M5S) zvolily protiimigrační a protievropský program a rétoriku a cílily tak především na voliče, kteří jsou nespokojení se situací v Itálii. V roce 2017 také vzniklo mnoho nových stran, které získaly hlasy ve volbách v roce 2018 a proto jsou v Grafu č. 8 vidět pouze jejich výsledky z voleb 2018.

Graf č. 9: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 vs. 2018

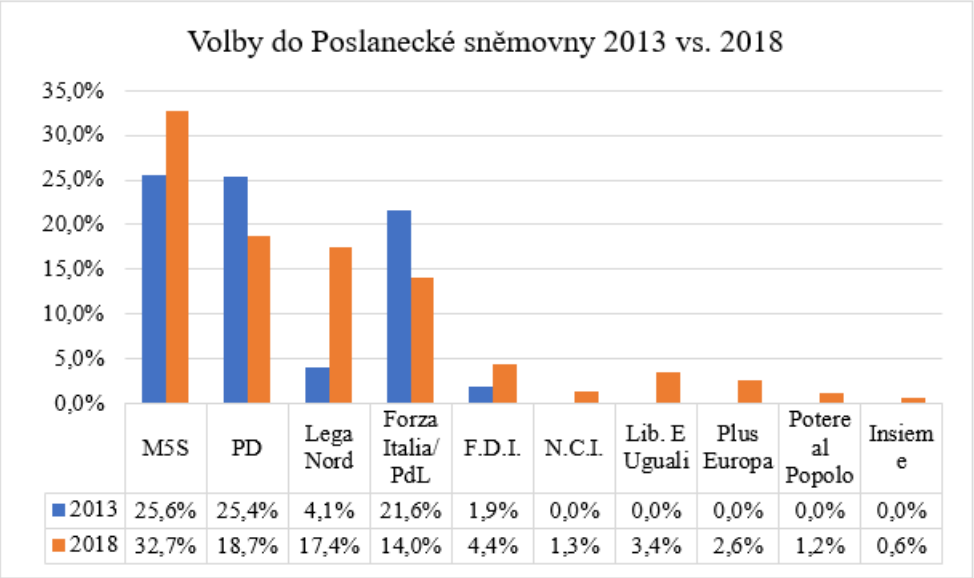

	M5S	PD	Lega Nord	Forza Italia/ PdL	F.D.I.	N.C.I.	Lib. E Uguali	Plus Europa	Potere al Popolo	Insieme
2013	25,6%	25,4%	4,1%	21,6%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2018	32,7%	18,7%	17,4%	14,0%	4,4%	1,3%	3,4%	2,6%	1,2%	0,6%

Zdroj: Elezioni 2013. In: *Corriere della Sera* [online]. 2013 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://www.corriere.it/Speciali/Politica/2013/elezioni/SEAS/politiche/camera/italia/20130224000000_20_ITALIA_IT.shtml
Elezioni 2018. In: Corriere della Sera [online]. 2018 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://www.corriere.it/elezioni-2018/risultati-politiche/camera.shtml (vlastní úprava)

[143] The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Závěrem lze o Itálii říci, že se problémy spojené s migrací mísí s dalšími problémy italské společnosti, jako je vysoká nezaměstnanost kvůli špatné ekonomické situaci země, a tím podle výsledků voleb sílí ve společnosti protievropské a protiimigrační tendence. Navzdory tomu ale pomoc ostatních členských států a Evropské unie výrazně pomohla v kontrole a registraci příchozích migrantů, čímž Itálii alespoň částečně ulehčila situaci, ve které se nachází.

5.3 Česká republika

Česká republika je jednou ze zemí, které se migrační krize prakticky nijak nedotknula, co se týče počtu příchozích migrantů a uprchlíků. Nicméně její přítomnost (podobně jako všech zemí Visegradské čtyřky) byla do značné míry viditelné v poměrně velkém množství veřejných diskuzí a médiích. Česká reakce se soustředila především na sekuritizaci imigrační problematiky se značnou kritikou návrhů Evropské unie a Německa. Největší důraz byl kladen na to, aby Česká republika nebyla zahrnuta do systému povinných kvót na redistribuci a relokaci uprchlíků, dále pak také na podporu silnější kontroly hranic a posílení humanitární pomoci v zemích původu, které jsou často zmítány válečnými konflikty.

Česká republika by se historicky dala charakterizovat jako spíše země emigrantů, jejíž obyvatelé byly během komunistického režimu nuceni opustit zemi z především politických důvodů. Vzhledem k uzavřenosti hranic bylo obtížné, jak z republiky emigrovat, ale i jak do ní imigrovat. Pouze malé množství dočasných pracovníků na výpomoc a studentů přišlo do Česka z ostatních socialistických zemí Sovětského svazu. Po sametové revoluci v roce 1989 a následném otevření hranic došlo k nárůstu příchozích migrantů, který se zastavil až v letech 2008 a 2009 kvůli světové ekonomické krizi.[144] Mezi nejčastější příchozí patří migranti z Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu a Ruska, což vyjma Vietnamu může být vysvětleno geografickou blízkostí a kulturními podobnostmi.[145] V případě České republiky je nutné také poznamenat cíl příchozích migrantů. V roce 2010 byly vydány nové povolení k pobytu především kvůli právu pro sloučení rodiny, pracovním

[144] International Migration and the SOPEMI. In: *OECD* [online]. 2011 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: http://www.oecd.org/migration/48342373.pdf

[145] Cizinci podle státního občanství k 31. 12. - územní srovnání. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=CIZ01&sp=A&katalog=31032&pvokc=&z=T

povolením a vzdělání, které vychází ze společných evropských směrnic.[146] Počet žadatelů o azyl z důvodu mezinárodní ochrany byl prakticky zanedbatelný a v průběhu členství České republiky v Evropské unii nadále klesal až do roku 2015, kdy dosáhl 1525 žádostí, kdy více než polovina žádostí pocházela z evropských zemí.[147] Oproti podaným žádostem pak počet přidělených azylů se pohyboval v rozmezí desítek až stovek – např. v roce 2015 bylo uděleno 71 azylů.[148] Celkem pak žilo v roce 2016 v České republice 493 441 cizinců především z výše zmíněných zemí.[149]

I přestože počet příchozích migrantů a uprchlíků žádajících o azyl je zanedbatelný, téměř 50 % české veřejnosti vnímalo v roce 2015 imigraci jako největší problém České republiky. (viz Graf č. 10) Oproti ostatním členským zemím je česká společnost vůči imigraci jako takové negativní – 39 % vidí imigraci z ostatních členských států pozitivně a pouze 14 % vidí nějaká pozitiva i v imigraci

[146] Residence permits statistics. In: *Eurostat* [online]. 2017 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Residence_permits_statistics

[147] Počet žádostí o mezinárodní ochranu podle státní příslušnosti a roků zahájení řízení. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/32912864/29002716_t2-07.pdf/1e15a827-e7ce-49b7-b9c7-497dca484273?version=1.0

[148] Cizinci: Mezinárodní ochrana. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_rizeni_azyl

[149] Cizinci podle státního občanství k 31. 12. - územní srovnání. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=CIZ01&sp=A&katalog=31032&pvokc=&z=T

ze států mimo Evropskou unii. Češi zároveň vyjadřují pouze 9% souhlas s tvrzením, že imigranti jsou pro českou společnosti přínosem.[150]

Graf č. 10: Největší problémy České republiky z pohledu Čechů

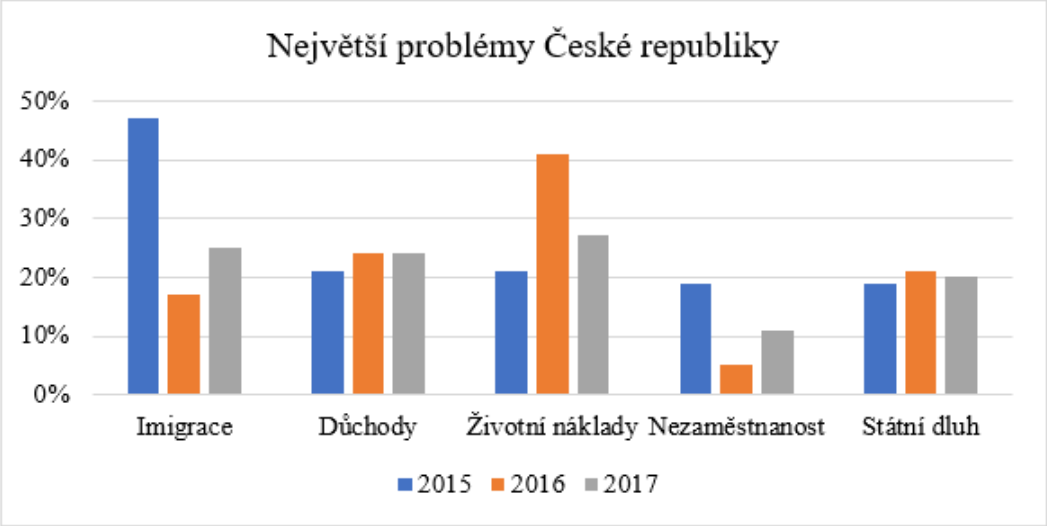

Zdroj: The Key Indicators: Czech Republic. 2015, 2016, 2017. (vlastní úprava)[151]

Pozitivní zprávou může zvyšující se důvěra v instituce Evropské unie v průběhu let 2015–2017, nicméně většinově zatím stále převládá nedůvěřivý pohled, a to jak u evropských, tak národních institucí. Při otázce „Jaký ve vás obecně vyvolává Evropská unie pocit?“ odpověděla většina českých respondentů, že neutrální.[152] Češi jako největší problémy Evropské unie označují imigraci a s ní spojený terorismus, který po teroristických útocích v roce 2015 dosáhl svého vrcholu v roce 2016. (viz Graf č. 11) I přes rostoucí důvěru v instituce Evropské

[150] Veřejné mínění v zemích Evropské unie: 2015. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

[151] The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD
The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

[152] Tamtéž.

unie a označení imigrace jako problému pak většina Čechů nesouhlasí s jednotnou společnou migrační politikou Evropské unie a preferují řešení na národní úrovni.[153]

Graf č. 11: Největší problémy Evropské unie z pohledu Čechů

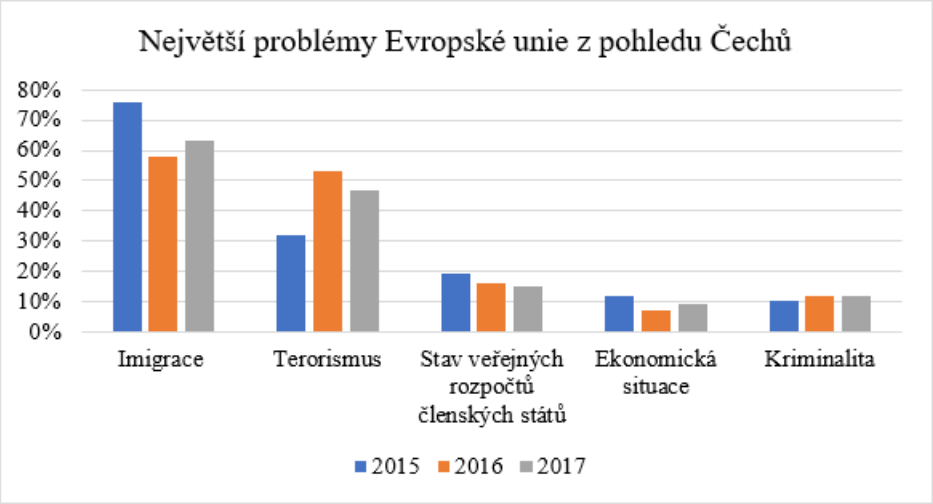

Zdroj: The Key Indicators: Czech Republic. 2015, 2016, 2017. (vlastní úprava)[154]

Nedůvěřivá nálada ve společnosti týkající se Evropské unie a migrační krize se částečně odrazila i ve výsledku voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017, ve kterých o necelá 4 % posílila strana Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury, jejíž hlavní program je nastaven proti Evropské unii (snaha o referendum o vystoupení z Unie), imigrantům a islámu.[155] Kvůli tomu, že se imigrace stala hlavním tématem vybraných politických stran, rostly ve společnosti islamofobní tendence, které si získaly i pozornost médií. V politické diskuzi pak negativní

[153] The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

[154] Tamtéž.

[155] POLITICKÝ PROGRAM SPD. In: *SPD* [online]. 2018 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.spd.cz/program

pojímání imigrační problematiky převálcovalo realistické přístupy k řešení otázek vyvolaných migrační krizí.[156]

Graf č. 12: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 vs. 2017

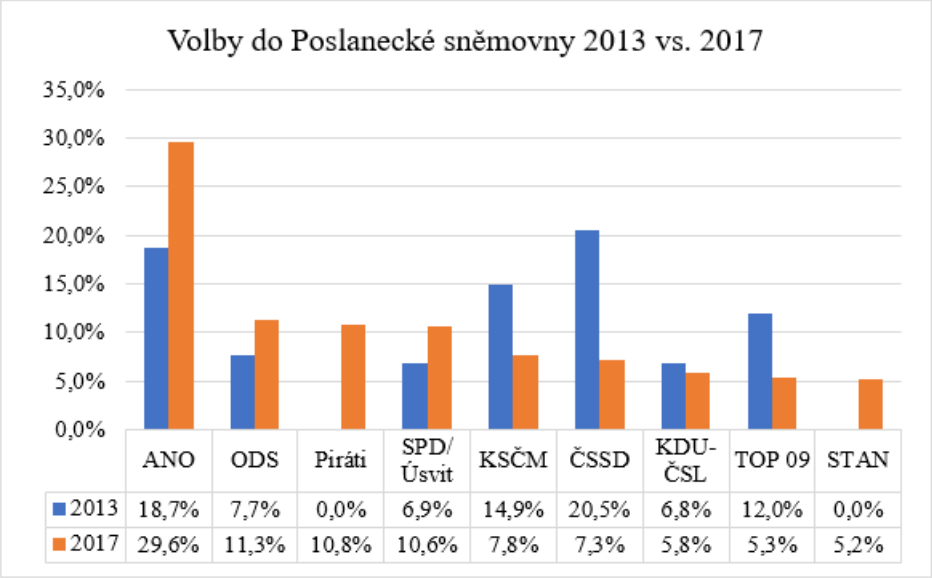

	ANO	ODS	Piráti	SPD/ Úsvit	KSČM	ČSSD	KDU-ČSL	TOP 09	STAN
2013	18,7%	7,7%	0,0%	6,9%	14,9%	20,5%	6,8%	12,0%	0,0%
2017	29,6%	11,3%	10,8%	10,6%	7,8%	7,3%	5,8%	5,3%	5,2%

Zdroj: Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013. In: *Volby.cz* [online]. 2013 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZVolby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017 (promítnuto usnesení NSS). In: *Volby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://volby.cz/pls/ps2017nss/ps2?xjazyk=CZ. (vlastní úprava)

Situace v České republice ukazuje, jak velký dosah může doopravdy migrační krize mít. I přestože reálný počet uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu je opravdu nicotný, byla migrační krize v médiích zmiňována prakticky denně. Je to znepokojující příklad toho, jak snadno může být část společnosti radikalizována kvůli kombinaci rétoriky politických a společenských elit, práce médií, sociálních sítí a frustrace společnosti.

[156] The Czech Republic: Migration trends and political dynamics. In: *GLOBSEC* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.globsec.org/publications/czech-republic-migration-trends-political-dynamics/

5.4 Shrnutí

Tato podkapitola se bude věnovat komparaci jednotlivých států zmíněných a analyzovaných v předchozích podkapitolách, které jsou odlišné hned v několika bodech: historie migrace, postavení v rámci členských zemí a pohledu na společné politiky Evropské unie.

Je zřejmé, že státy (zde Německo), které se v minulosti potýkaly s vyšší mírou imigrace, vyznávají solidárnější přístup k příchozím migrantům a nevnímají je jen jako přítěž společnosti. Jejich společnost si je vědoma toho, že nově příchozí mohou pomoci zaplnit volná místa na pracovním trhu a podílet se tak na zlepšování ekonomiky státu. Oproti tomu státy (Itálie a Česká republika), které v minulosti měly uzavřenější hranice a spíše, než s imigrací se potýkaly s emigrací svých občanů (ať z politických či ekonomických důvodů), jsou vůči nynějšímu masivnímu přílivu migrantů skeptičtější. Česká a italská společnost čelí strachu z neznámého a nahlíží na imigranty jako na přítěž. V Itálii to může být dáno i ekonomickými problémy, kdy se italští občané potýkají s vysokou nezaměstnaností a obávají se, že nově příchozí by mohli pouze využívat sociální systém a tím danou situaci ještě zhoršovat.

Postavení jednotlivých států v Evropské unii je stěžejní pro prosazování jednotných společných politik, protože státy jako Německo, jejichž postavení je prakticky na samé špici, mohou do společných politik snáze promítnout své národní zájmy a jsou výrazněji pro supranacionalizaci politik, které jsou důležité pro kvalitní fungování Evropské unie. Jednou z nich je samozřejmě imigrační politika a obranná a bezpečnostní politika, které jsou při podobných situací jako je současná migrační krize klíčové k zachování vnitřní jednoty a bezpečnosti členských států a jejich občanů. Pomocí jednotných politik pod hlavičkou Unie je pak teoreticky možné předcházet tomu, aby se takové situace dostaly do ohromných rozměrů pomocí jednotných postupů, distribuce povinností a také více dostupných zdrojů, a toho si jsou výše postavené státy vědomy. Navzdory tomu názor států, které mají postavení nižší a spíše se podřizují většině, závisí na náladě ve společnosti. Itálie je pro supranacionalizaci imigračních i obranných a bezpečnostních politik zřejmě z toho důvodu, že je díky nim možné řešit dané situace efektivněji. Česká republika je naopak proti jednotným společným politikám a dává přednost národním

imigračním politikám. Jak je již zmíněno výše, může to být právě strachem z neznámého, ale také kvůli tomu, že problémům s imigrací nikdy nemusela čelit.

Společným znakem všech uvedených států je poté sekuritizace migrace, kdy je migrační krize spojována s určitou hrozbou. Průzkumy veřejného mínění jasně ukázaly, že státy vnímají imigraci jako problém jak na státní, tak unijní rovině. S tím je spojena i obava z terorismu na unijní úrovni, který bývá často právě s migrační krizí spojován a nárůst této obavy po roce 2015, kdy proběhly v členských státech teroristické útoky, tento trend potvrzuje. Sekuritizaci migrace využily také pravicové politické strany, které vycítily její potenciál pro možnost získání nových voličů a následně většího politického vlivu s blížícími se volbami do národních parlamentů. Náladu v části společnosti pak odráží výsledky voleb, kdy ve všech státech oproti volbám v roce 2013 došlo k posílení pravicových stran, jejichž volební programy byly zaměřené na boj proti imigraci, islámu a diktátu Evropské unie. Jejich vzrůstu napomohly určitě i alternativní média a sociální sítě, které měly tendenci ukazovat migrační krizi jako problém a blížící se hrozbu pro jednotlivé členské státy spíše než hledat pozitivní hlediska, které by mohla migrační vlna přinést. Sekuritizace migrace tak může mít vážné následky pro národní státy, ve kterých posilují protiimigrační nálady, i přestože se jich problémy s imigrací prakticky netýkají.

Závěr

Evropská unie je pro řadu migrantů vysněnou destinací, neboť disponuje řadou atraktivních „pull“ faktorů, mezi které řadíme politickou stabilitu, dobrou ekonomickou situaci, která je spojena s vysokou životní úrovní, a také místo, kde mohou hledat útočiště u již dříve integrovaných krajanů. Současná evropská migrační krize však vytvořila v rámci struktur Evropské unie počet problémů. Vzhledem k neustálému toku migrantů do členských států Unie a nedostatečným mechanismům a systémům, které by mohly za prvé tento tok omezit a za druhé podpořit přicházející osoby, se Evropská unie ocitla v nejisté pozici. Stávající legislativní úpravy i nově přijaté normy se týkaly jak humanitárních, tak bezpečnostních přístupů, ke kterým byli protagonisté členských států skeptičtí, a docházelo i k jednoznačným odmítnutím ze strany některých členských států.

Diplomová práce se věnovala evropským migračním politikám v teorii a praxi v souvislosti se současnou migrační krizí v letech 2011–2017. Hlavním cílem práce bylo potvrdit či vyvrátit hypotézy, zda postupný přesun imigrační politiky na nadnárodní úroveň přináší pozitivní výsledky a vede k racionalizaci imigrační politiky. Tyto pozitivní výsledky by se pak měly odrážet v posunu veřejného mínění, které přestává vnímat imigraci pouze jako hrozbu. Lze konstatovat, že hypotézy byly potvrzeny pomocí dílčích závěrů, které byly zkoumány v jednotlivých kapitolách.

První kapitola položila teoretický základ pro problematiku migrace, který byl relevantní pro další porozumění migrační krizi a nahlížení na ní jako na hrozbu, které bude muset Evropa čelit, neboť sekuritizace migrace v diskurzu je velmi důležitým bodem, který dále ovlivňuje politiku daného státu a jeho veřejné mínění. V druhé kapitole byly představeny teorie migračních sítí, teorie push and pull, teorie racionální volby a teorie solidarity, které poskytují teoretická východiska pro produktivnější porozumění tématu imigrace.

Třetí kapitola se věnovala imigrační politice Evropské unie, jejím aktérům a vývoji unijní imigrační legislativy. Ve třetí podkapitole pak byla analyzována supranacionalizace imigrační politiky a zaměřila jsem se její slabé a silné stránky. V současnosti její silné stránky převládají a přináší řadu pozitiv – větší objektivitu, rychlejší jednání díky koordinaci vlád členských států, více dostupných zdrojů a

větší význam na globální úrovni, který Evropská unie jako celek má. Za současné situace se supranacionalizace jeví jako jedna z hlavních možností pro zachování efektivního fungování Evropské unie a její vnitřní integrity. Jako příklad úspěšného zavedení nadnárodní politiky ve spolupráci se členskými státy může sloužit zřizování hotspotů a jejich téměř 100% úspěšnost při registraci příchozích migrantů. Čtvrtá kapitola charakterizovala současnou migrační vlnu pomocí jejích příčin, průběhu a trendů společně s reakcemi Evropské unie a představila nabízená řešení. Tato kapitola byla důležitá pro následující poslední kapitolu, která analyzovala reakce tří vybraných států a to Německa, Itálie a České republiky, které reprezentují krajní přístupy k imigraci, které jsou mezi členskými státy zastoupeny. Komparačními kritérii byly historie migrace ve vybraných státech, reakce jejich vlád na migrační krizi, průzkumy veřejného mínění prováděné pod záštitou Evropské komise v letech 2015–2017 a politických trendů. Následná komparace ukázala, že Německo i Itálie jsou pro zavedení jednotné společné imigrační, bezpečnostní a obranné politiky Evropské unie, které vidí jako východisko ze současné krize. V průzkumech veřejného mínění se ukázalo, že zároveň s větším zapojením Evropské unie a postupným zvládáním migrační krize se snižovalo nazírání německé a italské veřejnosti na migraci jako na hrozbu. V České republice v roce 2017 naopak nahlížení na migraci jako problém Evropské unie a České republiky nepatrně vzrostlo. I přestože Česká republika je proti zavádění jednotných společných imigračních politik Evropské unie, i tak je hypotéza potvrzena, protože Česká republika představuje specifický případ, kdy není migrační vlnou prakticky nijak postižena, a i přesto jsou protiimigrační tendence v části společnosti poměrně silné. Zároveň je nutné zmínit, že napříč všemi vybranými státy obecně vzrůstá v posledních třech letech důvěra v evropské instituce a je tedy možné, že přesun imigrační politiky na nadnárodní úroveň bude pokračovat.

Závěrem je třeba říci, že problematika migrační krize a imigračních politik je velmi komplexní a není jednoduché ji v rozsahu diplomové práce zahrnout do detailu celou, proto jsou dané teoretické části poměrně konkrétně zaměřeny na témata, která byla rozhodující pro daný výzkum a stanovené hypotézy.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje:

BALDI, Stefano. a Raimondo. CAGIANO DE AZEVEDO. *La popolazione italiana verso il 2000: storia demografica dal dopoguerra ad oggi*. Bologna: Mulino, c1999. ISBN 88-150-6246-7.

CÍSAŘ, Ondřej. Europeizace a obhajoba zájmů: základy analytického rámce. Eds. Břetislav Dančák, Petr Fiala, Vít Hloušek. In Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2005. s. 54-71, 18 s. ISBN 80-210-3865-9. Str. 58-59.

COLEMAN, James. *Foundations of social theory.* Cambridge: The Belknap press of Harvard University press, 2000. ISBN 0674312260. Str. 993

COLLIER, Paul. *Exodus: jak migrace mění náš svět?*. Praha: Nakladatelství LIBRI, 2017. 258 stran. ISBN 978-80-7277-557-6.

DUBET, François. *La préférence pour l'inégalité: Comprendre la crise des solidarités*. 1. Paris: La république des idées, 2014, 106 s. ISBN 978-2-02-118622-2.

DUMMETT, Michael. O přistěhovalectví a uprchlících. Vydání první. Praha: Filosofia, 2016. 192 stran. Dnešní svět; svazek 2. ISBN 978-80-7007-462-6.

DURKHEIM, Émile. *Společenská dělba práce*. 1. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004. ISBN 80-7325-041-1.

FAIST, Thomas a Andreas ETTE. *The Europeanization of national policies and politics of immigration: between autonomy and the European Union*. New York: Palgrave Macmillan, 2007. ISBN 978-140-3987-136.

GUILD, Elspeth. *The legal elements of European identity: EU citizenship and migration law*. Boston: Kluwer Law International, c2004. European law library, 1. ISBN 978-904-1123-046.

JOLY, Danièle. *International Migration in the New Millennium: Global Movement and Settlement*. 1. New York: Routledge, 2016. ISBN 978-0754609476.

KARAMANIDOU, Lena. The securitisation of European migration policies: perceptions of threat and management of risk. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 37-61. ISBN 978-1-137-48057-6.

LAZARIDIS, Gabriella a Anna-Maria KONSTA. Securitisation of migration and far right populist othering in Scandinavian countries. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 207-236. ISBN 978-1-137-48057-6.

LAZARIDIS, Gabriella a Khursheed WADIA. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 1-16. ISBN 978-1-137-48057-6.

MASSEY, Douglas S. *Worlds in motion: understanding international migration at the end of the millenium*. New York: Oxford University Press, 1998. ISBN 978-019-8294-429.

PARNWELL, Mike. *Population movements and the Third World*. New York: Routledge, 1993. ISBN 978-0415069533.

SKELDON, Ronald. *Migration and development: A global perspective*. New York: Routledge, 2014. ISBN 9780582239609.

SQUIRE, Vicki. The Securitisation of Migration: An Absent Presence?. *The securitisation of migration in the EU: debates since 9/11*. New York, NY: Palgrave Macmillan, 2015, s. 19-36. ISBN 978-1-137-48057-6.

WALLACE, Helen, Mark A. POLLACK a Alasdair R. YOUNG. *Policy-making in the European Union*. 6th ed. New York: Oxford University Press, 2010. New European Union series. ISBN 978-019-9544-820. Str. 459-460

Elektronické zdroje:

"Uprchlíci" a "migranti". In: *UHNCR* [online]. 2016 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-html.html

A million refugees and migrants flee to Europe in 2015. In: UNHCR [online]. UNHCR/IOM, 2015 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/news/press/2015/12/567918556/million-refugees-migrants-flee-europe-2015.html

Annual Risk Analysis 2015. In: *Frontex* [online]. Warsaw, 2015 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2015.pdf

BOERI, Tito. Una grande sanatoria. Quando la prossima?. In: Lavoce.info [online]. 2002 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.lavoce.info/archives/21489/una-grande-sanatoria-quando-la-prossima/

BOROŃSKA-HRYNIEWIECKA, Karolina, Kinga BRUDZIŃSKA a Patrycja SASNAL. *Migrants 'R' Us: Recommendations for a Sound European Migration Policy*. The Polish Institute of International Affairs, 2015, **9**(72). Dostupné také z: https://www.pism.pl/files/?id_plik=19735

CARRERA, Sergio, Steven BLOCKMANS, Daniel GROS a Elspeth GUILD. The EU's Response to the Refugee Crisis Taking Stock and Setting Policy Priorities. *Centre for European Policy Studies*. 2015, (20). Dostupné také z: http://aei.pitt.edu/70408/1/EU_Response_to_the_2015_Refugee_Crisis.pdf

Cizinci podle státního občanství k 31. 12. - územní srovnání. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=CIZ01&sp=A&katalog=31032&pvokc=&z=T

Cizinci: Mezinárodní ochrana. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_rizeni_azyl

Das komplette Team Merkel. In: *Zeit Online* [online]. 2018 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.zeit.de/politik/deutschland/2018-02/grosse-koalition-kabinett-angela-merkel-minister

DE HAAS, Hein. Migration and Development: A Theoretical Perspective. *The International Migration Review*. 2010, **44**(1), 227-264. DOI: 10.1111/j.1747-7379.2009.00804.x. ISBN 10.1111/j.1747-7379.2009.00804.x. Dostupné také z: http://doi.wiley.com/10.1111/j.1747-7379.2009.00804.x

DELAUNEY, Guy. Migrant crisis: Explaining the exodus from the Balkans. In: *BBC* [online]. 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.bbc.com/news/world-europe-34173252

Die öffentliche Meinung in der Europäischen Union: 2016. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Die öffentliche Meinung in der Europäischen Union: 2017. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Die öffentliche Meinung in der Europäischen Union: 2015. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 84* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Dokončení reformy společného evropského azylového systému: dosažení účinné, spravedlivé a humánní azylové politiky. In: *European Commission* [online]. Brusel, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2433_cs.htm

DOSSIER STATISTICO IMMIGRAZIONE 2016. In: *Dossier Statistico Immigrazione* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.dossierimmigrazione.it/eventi.php?qc=69

DRBOHLAV, Dušan a Zdeněk UHEREK. Reflexe migračních teorií. In: *Geografie - Sborník České geografické společnosti*. 2007, s. 125-141. ISSN 1213-1075. Dostupné také z: http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/downloads/2017/08/Drbohlav_Uherek_2007_2_2.pdf

DUSTMANN, Christian a Tommaso FRATTINI. *Immigration: The European experience*. Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit, 2011. Dostupné také z: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/58890/1/715099639.pdf

Evropská rada. In: *Evropská rada, Rada Evropské unie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/cs/european-council/

Evropský parlament. In: *Evropská unie* [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_cs

FASSMANN, Heinz a Rainer MUNZ. *European East-West Migration, 1945-1992*. DOI: 10.2307/2546819. ISBN 10.2307/2546819. Dostupné také z: https://www.jstor.org/stable/2546819?origin=crossref

Foreign-born population by country of birth. In: *Eurostat* [online]. 2017, 1 January 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Foreign-born_population_by_country_of_birth,_1_January_2017_.png

Global Trends: Forced Displacement in 2014. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://unhcr.org/556725e69.html

Global trends: Forced Displacement in 2016. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2017 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5943e8a34/global-trends-forced-displacement-2016.html.

GUIRAUDON, Virginie. European Integration and Migration Policy: Vertical Policy-making as Venue Shopping. *Journal of Common Market Studies* [online]. 2002, **38**(2), 251-271 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-5965.00219. Str. 251

GUIRAUDON, Virginie. The constitution of a European immigration policy domain: a political sociology approach. *Journal of European Public Policy* [online]. 2003, **10**(2), 263-282 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: https://doi.org/10.1080/1350176032000059035

HAUG, Sonja. Migration Networks and Migration Decision-Making. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2008, 34(4), 585-605. DOI: 10.1080/13691830801961605. ISSN 1369-183X. Dostupné také z: http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13691830801961605

HERMANIN, Constanza. Immigration Policy in Italy: Problems and Perspectives. In: *Istituto Affari Internazionali* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.iai.it/en/pubblicazioni/immigration-policy-italy

HERMANIN, Constanza. Immigration Policy in Italy: Problems and Perspectives. In: *Istituto Affari Internazionali* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.iai.it/en/pubblicazioni/immigration-policy-italy

Chránit vnější hranice Evropy má evropská pohraniční a pobřežní stráž. In: *European Commission* [online]. Štrasburk, 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6327_cs.htm

ILGIT, Asli a Audie KLOTZ. Germany: Epicentre of the EU Migration Crisis. In: *The World Financial Review* [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.worldfinancialreview.com/?p=4670

Initial Distribution of Asylum-Seekers (EASY). In: *Federal Office for Migration and Refugees* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://www.bamf.de/EN/Fluechtlingsschutz/AblaufAsylv/Erstverteilung/erstverteilung-node.html

International Migration and the SOPEMI. In: *OECD* [online]. 2011 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: http://www.oecd.org/migration/48342373.pdf

Irregular Migrant, Refugee Arrivals in Europe Top One Million in 2015: IOM. In: *International Organization for Migration* [online]. 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://www.iom.int/news/irregular-migrant-refugee-arrivals-europe-top-one-million-2015-iom.

KING, Russell. *Theories and typologies of migration: an overview and a primer*. Working Paper. Malmö University. 2012. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://www.mah.se/upload/Forskningscentrum/MIM/WB/WB%203.12.pdf

Laws for Legal Immigration in the 27 EU Member States. Geneva: International Organization for Migration, 2009. ISSN 1813-2278. Dostupné také z: http://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_16.pdf

LEE, Erica. European Migration Crisis: Germany's Response. In: *The Institute of International and European Affairs* [online]. Dublin, 2015 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: http://www.iiea.com/ftp/Publications/2015/Germany_migration_crisis_Germany's_response.pdf

LEE, Everett S. A Theory of Migration. *Demography*. 1966, **3**(1), 47-57. DOI: 10.2307/2060063. ISBN 10.2307/2060063. Dostupné také z: http://link.springer.com/10.2307/2060063

LUSENTI, Alexandre a Lisa WATANABE. The Challenge and Tragedy of Irregular Migration to Europe. In: *ETHzürich* [online]. Zurich: Center for Security Studies, 2014 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: http://www.css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/CSSAnalyse162-EN.pdf

MAGANZA, Giorgio. The Lisbon Treaty: A Brief Outline. *Fordham International Law Journal*. The Berkeley Electronic Press, 2007, **31**(6), 1603-1613. Dostupné také z: https://ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=2124&context=ilj

MALDINI, Pero a Marta TAKAHASHI. Refugee Crisis and the European Union: Do the Failed Migration and Asylum Policies Indicate a Political and Structural Crisis of European Integration?. *Communication Management Review* [online]. 2017, **02**(2), 54-72 [cit. 2018-04-11]. DOI: 10.22522/cmr20170223. Dostupné z: https://doi.org/10.22522/cmr20170223

MATTHEE, Heinrich. Europe's Migration Policies in Crisis. In: *Aljazeera: Centre for Studies* [online]. Mecca, 2015 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: http://studies.aljazeera.net/en/reports/2015/08/201581911508524651.html

MAVRODI, Georgia. Common EU policies on authorised immigration: past, present and future. In: *European University Institute*[online]. London School of Economics and Political Science, 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://cadmus.eui.eu//handle/1814/36115

Migration flows to Europe: 2017 Overview. In: *International Organization for Migration* [online]. 2018 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://migration.iom.int/docs/2017_Overview_Arrivals_to_Europe.pdf

NEVILLE, Darren, Sarah SY a Amalia RIGON. *On the frontline: the hotspot approach to managing migration*. Brussels: European Parliament, 2016, 58 s. Dostupné také z: http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556942/IPOL_STU(2016)556942_EN.pdf. Str. 44

NIESSEN, Jan a MPG. *Five years of EU migration and asylum policy-making under the Amsterdam and Tampere mandates*. Brussels: Migration Policy Group, 2004. ISBN 2930399112. Dostupné také z: http://www.ludenet.org/archives/qeceran/projects/mile%20doc/Five%20Years%20of%20EU%20Immigration%20and%20Asylum%20Policy-Making%20Jan%20Niessen.pdf.

Opinione pubblica nell'Unione europea: 2015. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Opinione pubblica nell'Unione europea: 2016. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Opinione pubblica nell'Unione europea: 2017. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

PANIZZA, Roberta. Fakta a čísla o Evropské unii: Zásada subsidiarity. In: *Evropský parlament* [online]. 2018, 2018 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.2.2.html

PARK, Jeanne. Europe's Migration Crisis. In: *Council on Foreign Relations* [online]. 2015 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://www.cfr.org/backgrounder/europes-migration-crisis

PASTORE, Ferruccio. The next big European project? The migration and asylum crisis: a vital challenge for the EU. In: *Norwegian Institute of International Affairs* [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/301101/NUPI_Policy_Brief_25_15_Pastore.pdf?sequence=3&isAllowed=y

PERRUCHOUD, Richard a Jillyanne REDPATH-CROSS. *Glossary on Migration*. 2. Geneva: International Organization for Migration, 2011. ISSN 1813-2278. Dostupné také z: https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml25_1.pdf

PETERSEN, William. *A General Typology of Migration*. DOI: 10.2307/2089239. ISBN 10.2307/2089239. Dostupné také z: http://www.jstor.org/stable/2089239?origin=crossref

Počet žádostí o mezinárodní ochranu podle státní příslušnosti a roků zahájení řízení. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/32912864/29002716_t2-07.pdf/1e15a827-e7ce-49b7-b9c7-497dca484273?version=1.0

POLITICKÝ PROGRAM SPD. In: *SPD* [online]. 2018 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.spd.cz/program

Prohlášení EU a Turecka, 18. března 2016. In: *Evropská rada, Rada Evropské unie* [online]. 2015 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/

Rada Evropské unie. In: *Evropská unie* [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_cs

RAVENSTEIN, E. G. The Laws of Migration. *Journal of the Statistical Society of London*. 1885, **48**(2), 167-235. Dostupné z: http://www.jstor.org/stable/2979181

Relazione del Presidente dell'INPS, Tito Boeri. In: INPS [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.inps.it/docallegatiNP/Mig/Allegati/Immigrazione_audizione_2007.pdf

Residence permits statistics. In: *Eurostat* [online]. 2017 [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Residence_permits_statistics

RHEINDORF, Markus a Ruth WODAK. Borders, Fences, and Limits—Protecting Austria From Refugees: Metadiscursive Negotiation of Meaning in the Current Refugee Crisis. *Journal of Immigrant & Refugee Studies* [online]. 2018, **16**(1-2), 15-38 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15562948.2017.1302032

RISS, Ilan. Living Systems Theory and Typology of Migrations. *Systems Research* [online]. 2014, **31**(1), 67-76 [cit. 2018-04-03]. DOI: 10.1002/sres.2160. ISSN 10927026. Dostupné z: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/sres.2160

Strategic thinking on equality and mobility. In: Migration Policy Group [online]. 2018 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: http://www.migpolgroup.com/about-us/

Syria's refugee crisis in numbers. In: *Amnesty International* [online]. 2016 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/02/syrias-refugee-crisis-in-numbers/

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, OCHRANY OBYVATELSTVA, ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOSTI A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovnik-mv-verze-ke-stazeni.aspx

The Czech Republic: Migration trends and political dynamics. In: *GLOBSEC* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://www.globsec.org/publications/czech-republic-migration-trends-political-dynamics/

The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Czech Republic. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Germany. In: European Commission: Standard Eurobarometer 84 [online]. 2015 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Germany. In: *European Commission: Standard Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2016 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The Key Indicators: Italy. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

The sea route to Europe: The Mediterranean passage in the age of refugees. In: *UNHCR* [online]. Geneva, 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/5592bd059.html.

The World's Congested Human Migration Routes in 5 Maps. In: *IOM: The UN Migration Agency* [online]. 2015 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: http://weblog.iom.int/world%E2%80%99s-congested-human-migration-routes-5-maps

TISHKOV, Valery, Zhanna ZAYINCHKOVSKAYA a Galina VITKOVSKAYA. *Migration in the countries of the former Soviet Union*. Global Commission on International Migration, 2015. Dostupné také z: https://www.iom.int/jahia/webdav/site/myjahiasite/shared/shared/mainsite/policy_and_research/gcim/rs/RS3.pdf

TSOURDI, Evangelia a Philippe DE BRUYCKER. *EU Asylum Policy: In Search of Solidarity and Access to Protection*. Migration Policy Centre, EUI, 2015, **2015**(06). ISBN 978-92-9084-313-9. Dostupné také z: http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/35742/MPC_PB_2015_06.pdf?sequence=1

UN says 800 migrants dead in boat disaster as Italy launches rescue of two more vessels. In: *The Guardian* [online]. 2015 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://www.theguardian.com/world/2015/apr/20/italy-pm-matteo-renzi-migrant-shipwreck-crisis-srebrenica-massacre

Veřejné mínění v zemích Evropské unie: 2015. In: *European Commission: Eurobarometer 84* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Veřejné mínění v zemích Evropské unie: 2016. In: *European Commission: Eurobarometer 86* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

Veřejné mínění v zemích Evropské unie: 2017. In: *European Commission: Eurobarometer 88* [online]. 2015 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/index#p=1&instruments=STANDARD

World Migration 2003: managing migration: challenges and responses for people on the move In: *IOM Online Bookstore* [online]. 2003 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: http://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2003_1.pdf . Str. 14.

Závěry zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o přesídlení 20 000 osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, prostřednictvím mnohostranných a vnitrostátních programů. In: *Rada Evropské unie* [online]. Brusel, 2015 [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11130-2015-INIT/cs/pdf

ZIMMERMANN, Klaus F. Tackling the European Migration Problem. *The Journal of Economic Perspectives*. 1995, **9**(2), 45-62. Dostupné také z: http://www.jstor.org/stable/2138166

Právní normy:

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: Towards a Reform of the Common European Asylum System and Enhancing Legal Avenues to Europe. In: *EUR-Lex: Access to European Union Law* [online]. Brussels: European Commission, 2016 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0197&from=EN

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A European Agenda On Migration. In: *European Commission* [online]. Brussels, 2015 [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf

Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council: First report on relocation and resettlement. In: *European Commission* [online]. Brussels, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-165-EN-F1-1.PDF

Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees. In: *UHNCR* [online]. UHNCR, 2010 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: http://www.unhcr.org/3b66c2aa10

Dokončení reformy společného evropského azylového systému: dosažení účinné, spravedlivé a humánní azylové politiky. In: *European Commission* [online]. Brusel, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2433_cs.htm

Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince 2007. In: . Úřední věstník Evropské unie, 2007, C 306. ISSN 1725-5163. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:C:2007:306:TOC

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 a zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutí Rady 2005/267/ES. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2016, L 251, s. 1-76. ISSN 1977-0626. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:251:FULL&from=CS

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, L 180, s. 31-59. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2013:180:TOC

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, L 180, s. 31-59. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2013:180:TOC

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2013, L 180, s. 31-59. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2013:180:TOC

Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysoce odborné dovednosti. In: *EUR Lex: Access to European Union Law* [online]. Štrasburk, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0378&from=EN

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/1523 ze dne 14. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka. In: Úřední věstník Evropské unie, 2015, L 239, s. 146-156. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1523&from=CS

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany. In: *Úřední věstník Evropské unie*, 2011, L 337, s. 9-26. ISSN 1977-0626. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:L:2011:337:TOC

TAMPERE EUROPEAN COUNCIL 15 AND 16 OCTOBER 1999: Presidency conlusions. In: *European Parliament* [online]. 1999 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm#a

THE HAGUE PROGRAMME: STRENGTHENING FREEDOM, SECURITY AND JUSTICE IN THE EUROPEAN UNION. In: *Official Journal of the European Union*, 2005, C 53. Dostupné také z: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2005:053:0001:0014:EN:PDF

The Schengen acquis - Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders. In: *Úředník věstník Evropských společenství*, 2000, L 239, s. 19-62. Dostupné také z: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:42000A0922(02)&from=en

The Universal Declaration of Human Rights. In: *United Nations* [online]. 1948 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/

Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the treaties establishing the European Communities and certain related acts. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1997. ISBN 92-828-1652-4.

Treaty on European Union. Luxembourg: Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1992. ISBN 92-824-0959-7. Dostupné také z: https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/treaty_on_european_union_en.pdf

United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982. In: *United Nations* [online]. 2018 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_overview_convention.htm